

SLOVENSKI NOGOMET SPET V MELBOURNU

Pred več kot desetimi leti se je v nogometnih krogih v Melbournu pojavilo ime "Kew-Slovene". To je bilo prvo slovensko nogometno moštvo v Avstraliji. Organizirali pa so ga Slovenci Melbournu, predvsem s podporo S.D.M.

"Kew-Slovene" je bil registriran pri Nogometni Zvezi Viktorije in je par let z kar lepimi uspehi delal čast slovenskemu imenu. S časom pa se je med igralci pokazala utrujenost in ker ni bilo naraščaja, ki bi zamenjal upehane nogometaše, je "Kew-Slovene" postal zgodovina in samo še lep spomin.

Sedaj pa je nastopil v javnosti nov nogometni klub, ki ima slovensko obeležje.

Slovenski Socialni klub "Jadran" v Keilorju je že pred meseci ustanovil svo-

jo nogometno sekcijo pod vodstvom g. Alojza Štolfe.

Kot smo zvedeli je iz te sekcije bil organiziran sedaj Nogometni klub "Jadran", kateri bo v naslednjem letu tekmoval v tretji amaterski diviziji Nogometne zveze Viktorije.

Nogometaši "Jadrana" bodo imeli veliko prednost pred fanti iz bivšega "Kew-Slovene" v tem, da jim bo na razpolago lastno igrišče, katerega si je odbor "Jadrana" pripravil na zemljišču poleg svojega doma v Keilorju.

Gospoda Štolfo in njegove fante pa bodo pri njihovem udeleževanju na 'zelanah' polju spremljale najboljše želje prav vseh slovenskih rojakov Melbournu.

NOVA PRIDOBITEV NA 'HRIBU'

Za Silvestrovo so v dvorani S.D.M. na Elthamu prvič uporabljali novo kuhinjsko dvigalo, ki pripelje hrano prav v novo 'servery'. Zgodoljni obrazi kažejo, da je delo bilo zelo olajšano.

Prva tekma bo za pokal nogometne zveze 1. aprila 1984. Prva prvenstvena nogometna tekma pa bo 15. aprila na domačem igrišču v Keilorju proti moštvo Glenroy-Split.

Poletna šola slovenskega jezika

Poletna šola poteka v slovenskem jeziku. Glede na predznanje slovenskega jezika pri udeležencih bo pouk organiziran v več težavnostnih stopnjah za popolne začetnike in udeležence, ki že obvladajo slovenski jezik. Podroben razpored bodo udeleženci prejeli ob začetku šole.

Poletna šola slovenskega jezika bo na Srednji šoli pedagoške, računalniške in naravoslovnno-matematične usmeritve Kranj, 64000 Kranj, Koroška cesta 13. Dan prihoda v Kranj bo nedelja 15. julija, dan odhoda pa sobota, 11. avgusta 1984. Udeleženci šole imajo zagotovljeno oskrbo v domu učencev Ivo Lola Ribar v Kranju, 64000 Kranj, Kidričeva c.53.

Potne stroške do Kranja in nazaj plačajo udeleženci sami. Udeleženci sami ali njihova društva pa plačajo tudi del stroškov v višini 100 ameriških dolarjev.

Vodstvo šole zagotavlja udeležencem oskrbo v domu učencev, didaktična sredstva, poravnavo stroškov, povezanih z ekskurzijami in poukom ter predavanji.

Prijave zbira:
Slovenska Izseljenska Matica,
Cankarjeva 1,
61001 Ljubljana,
Telefon (061) 210-647, 210-732

Rok za prijavo je 1. marec 1984. Kandidati pa bodo dobili odgovor do 15. aprila 1984.

Slovenska Izseljenska Matica iz Ljubljane nas je zaprosila za sledečo objavo:

Poletna šola slovenskega jezika, ki je bila za potomce naših izseljencev organizirana v letih 1982 in 1983, je doživela lep uspeh, zato nameravamo z njenim delom nadaljevati tudi v letu 1984.

V poletni šoli slovenskega jezika nudimo možnost mladim ljudem slovenskega rodu, potomcem izseljencev, pripadnikom slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in tudi otrokom delavcev na časnem delu v tujini, da se učijo slovenskega jezika, da spoznajo slovensko kulturo in zgodovino in da se seznanijo z življenjem v Sloveniji in Jugoslaviji. Šola je namenjena zlasti dijakom in študentom od 16. leta dalje. V šolo bomo sprejeli 45 udeležencev.

Poletna šola slovenskega jezika bo trajala 26 dni, od 16. julija do 10. avgusta 1984. Izobraževalne oblike poletne šole slovenskega jezika so predavanja, lektorske vaje, posebej pripravljene in vodene ekskurzije po Sloveniji, obiski kulturnih prireditelj in ustanov, obiski delovnih organizacij, diskusijski večeri, športna in družabna srečanja.

Program poletne šole obsega:
20 dni po 4 ure, skupaj 80 ur pouka in vaj slovenskega jezika;
3 enodnevne ekskurzije;
12 poldnevni programov;
3 prosti dnevi in 8 prostih podnevo.

The Slovene Language School will be organized again by Slovenska Izseljenska Matica for young people of Slovenian origin from July 16 to August 10, 1984. This school's program is intended for learning and strengthening one's knowledge of the Slovene language, while at the same time the participants will get acquainted with the Slovene culture and history, as well as life in Slovenia and Yugoslavia.

Summer school will be conducted in Slovene and organized at the introductory, intermediate and advanced levels, taking into account the participants' previous knowledge of Slovene.

Participants will receive room and board at the Ivo Lola Ribar Student Dorms in Kranj. Travel expenses to Kranj and back are to be paid by participants themselves. They also have to pay a fee of 100 US dola

of 100 US dollars.

Applications are to be sent to the above quoted address by March 1, 1984.

JAZ OBLJUBLJAM

Vlada je v federalnem parlamentu v Canberri predlagala spremembe v zakonu o državljanstvu.

Med drugim naj bi bila doba stalnega bivanja v Avstraliji, ki je predpogoj za podelitev državljanstva zmanjšana od treh let do dveh let in od 8 let na 5 let.

Potrebno bo samo bazično znanje angleškega jezika, osebe preko 50 let starosti pa bodo tudi od tega izvzete. Prosilci, katerim je bila prošnja odbita se bodo lahko pritožili na Administrative Appeal Board in odločba ne bo več zavisela samo od ministra za Imigracijo in etnične zadeve.

Po sedanjem zakonu postane otrok, ki je rojen v inozemstvu in katerega starši imajo avstralsko državljanstvo tudi avstralski državljan ako je prijavljen pri avstralskih konzularnih uradih tekom petih let po rojstvu ali pa s posebnim odobrenjem ministra. Po predlagani spremembi bo doba treh let podaljšana na osemnajst let.

Prav tako naj bi bil odpravljen status, ki imenuje avstralske državljanke istočasno tudi britanske podložnike (British subject). Vlada je mnenja, da naj v Avstraliji avstralsko državljanstvo bo edini status.

Ob prejemu državljanstva ne bo treba več prisegati podložništvo in zvestobo suverenu. Vlada predlaga to zamenjati z "Obvezo avstralskega državljanstva", katera bo imela dve obliki. Obe bosta vsebovali odpoved dosedanjemu državljanstvu in zvestobo katerikoli drugi državi ter zaobljubo podpirati in podpirati avstralsko ustavo in zakone. Ena oblika te zaobljube predpisuje prisego na Sveto pismo z besedami: "Prisegam pri Vsemogočnemu Bogu", druga oblika ki jo bodo lahko izbrali neverni, pa bo to besedilo nadomestila z "Jaz obljubljam..."

Te spremembe bodo razpravljali v naslednjem zasedanju parlamenta.

NE ZAMUDIMO TO PRILIKO!

Raziskavo vloge in smernic S.B.S., to je Special Broadcasting Service, telo ki vodi etnične radio in TV oddaje, bo izpeljal posebni za to sestavljeni odbor, katerega vodi Hon. Francis Xavier Connor, pravnik iz Canberre. Člana pa bosta Clare Dunne iz Sydneya in g. Walter Lippmann, častni predsednik Sveta etničnih skupin v Viktoriji.

Kot svetovalec jim bo v pomoč bivši uradnik S.B.S. g. Michael Thompson iz Sydneya.

Svoje zaključke bo ta odbor predložil federalnemu ministru za komunikacije do 30. junija 1984.

Odbor bo raziskal in izdelal svoje predloge v pogledu:

1. Delovanje, programske smernice, administracija, odgovornost in organizacija S.B.S.

2. ako so druge možnosti, kot na primer vključitev S.B.S. v Australian Broadcasting Corporation, bolj primerne za multikulturne in večjezične potrebe.

3. Kako naj se ta služba razvija v bodoče.

4. Do kakšne mere naj bi bile druge javne radio in TV oddajne ustanove ali A.B.C. vključene v sodelovanje.

5. Načela, ki naj uravnavajo večje sodelovanje javnosti in pogoji za razvoj te službe.

6. Ustroj za osiguranje upoštevanja potreb in želja etničnih skupnosti in pospeševanje zadostnega posvetovanja z etničnimi skupinami.

7. Sredstva s katerimi naj bi večjezični radio in večkulturna TV zadostno oskrbela za obveščevalne in vzgojne potrebe novonaseljencev, vključno poučevanje angleškega jezika.

8. Tozadevne potrebe zakonodajnih in administrativnih sprememb.

(Sedaj je čas, da tudi slovenska etnična skupina izrazi svoje želje in jih predloži zgoraj navedenemu odboru. Zaman bo tarnati kasneje, da naše potrebe niso bile vpoštene če jih ne izrazimo na praven mestu, ob pravem času in na praven, enoten način. Odgovornost za to dolžnost nosijo predvsem naše organizacije, čeprav ima tudi vsak posameznik pravico, da predloži svoje mnenje.)

oprostite!

Tiskarski skrat je pri 'Vestniku' še vedno prepogost in nezajeljen sodelavec. Skrije se in ni ga moči ujeti, dokler ni prepoznano.

V decembski številki nam jo je zopet zagodel. Na tretji strani, v poročilu o knjižnici S.D.M., katerega je napisala ga. Milena Brgoč je zagrešil nemarne napake. V sledečem ponavljamo odstavke, kar kor bi se morali pravilno glasiti:

"...hvala za prispevek knjižnici od ge. N. Roeder, ki je darovala 4 Dolarje in ge. Srnc za 10 Dolarjev....."

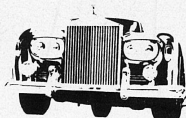
"...Najlepša hvala tudi članom, ki so plačali naročene knjige: F. Jelovčan 100 dolarjev, D. Stavar 9 Dolarjev, P. Kalister 7 Dolarjev, E. Hojkar 17 dolarjev, V. Lampe 18 Dolarjev, M. Krmel 23 Dolarjev...."

TONE ZAGORC

AVIATION MOTORS

(Next Door to Westgate Motor Inn)

9 Aviation Road,
LAVERTON, 3028
Telefon: 369 1363

• Splošna avtomehanika

FOR COMPLETE CAR CARE SERVICES

- Dynamometer Tuning
- Distributor Analysis and Modification
- Computer Wheel Alignment and Front End Repairs
- Electronic Wheel Balance
- Discount Tyres
- All Types of Repairs

FREE QUOTES

• Športna puškarna

Prodaja Lovskega orožja in municije

Pty. Limited

- Quality Offset and Letterpress Printers
- Creative Designers
- Gold Stamping
- Raised Printing

ZA VSE TISKARSKÉ USLUGE
SE PRIPOROČATA
DRAGO - DANICA ZOREC

1 STUDLEY STREET,
ABBOTSFORD, MEL., VIC. 3067
PHONE: 419 1733

ENI GOR - DRUGI DOL

Laburistična vlada v Canberri je v manj kot 12 mesecih odkar je na oblasti spremenila in zamenjala kar lepo število državnih ustanov in v njih vodečih ljudi.

Australian Institute of Multicultural Affairs, ki ga je osnovala prejšnja vlada je tudi prišel pod kritično lupo laburistov.

Minister za Imigracijo in Etnične zadeve g. West je uporabil metlo v obliki tričlanske komisije, kateri je predsedoval bivši minister v Whitlamovi vladi, dr. Moss Cass. Ta komisija je pričela z preiskavo dosedanjega udejstvovanja AIMA in ugotovila, da delo, katerega so usmerjevali svetovalci Michael Diamond, Herman Huyer, Yolanda Klempfner, Helen Lesnewski, Bill McKinnon ter prof. Jerzy Zubrzycki pod predsedstvom poznanega melbournskega odvetnika Franka Galballyja, ni bilo takšno, kot bi ga želela nova vlada.

Zato so kar na hitro pometli dosedanje svetovalce, razen Poljaka prof. Zubrzyckega in postavili nove, ki naj bi bili

bolj sposobni. Začasni predsednik je postal prof. Kenneth Rivett, člani pa so: M/s Betty Con, Mr. Eric Willmot, prof. Jerzy Zubrzycki, dr. Moss Cass, M/s Helen Cattalini in Mr. Michael Liffman.

Nehote se človeku postavi vprašanje ako milijoni, potrošeni za te številne in različne organe, ki naj bi služili v prid novonaseljencem in "etnikom" res prinašajo zaželjene sadove. Morda bi lahko shajali z mnogo manjšim številom teh različnih organov z dragim administrativnim aparatom. Tako pa včasih izgleda, da je ubogi imigrant in "etnik", ki mu je v glavnem od tega, da ima zanesljiv in primerno plačan zaslužek ter, da se lahko sprosti v svojem etničnem okolju, le povod za mnoge službice in plačana častna mesta.

Pri vsem tem se pokaže mnenje predsednika SIM, g. Jančarja, ki ga je izrazil ob svojem obisku tukaj, da je ideja multikulturnizma mnogokrat uporabljena le kot pretveza, še bolj verjetno.

BOŽIČ 1983 NA HRIBU PRI S.D.M.

Tudi letos smo za naše upokojece pripravili kratek spored pred Božičem. Zenske so se naučile kratko komedijo o začarani Ančki. Igrica je bila zares smešna, za smeh pa niso poskrbele samo igralke, ampak tudi pravi zajec, ki je enkrat prezgodaj pogledal iz košare (se ni naučil vloge) in pa kokoški, za katere najlepša hvala Sdraulicem.

Otroci so se pripravili samo z Božičnim sporedom in sicer s pesmicami in igranjem na instrumente. Ob koncu pa smo vsi skupaj zapeli s svečkami in rokah Sveto noč.

Otroci so prebrali svoje spise, v katerih so napisali, kako praznujejo praznike. Pa naj se otroci predstavijo sami:

BOŽIČ PRI NAS (naslov spisa)

Jana BRGOČ:

Zame je najboljši dan, ko pred Božičem postavimo božično drevesce in ga okrasimo. Spodaj postavimo jaslice in darila. Na božični dan odpremo darila, nato pa gremo vsi k maši. Tudi tete in strici pridejo k nam in nam otrokom prinesejo darila.

Igor BRGOČ:

Nekaj tednov pred Božičem mi kupimo darila. Potem na Sveti večer postavimo naše božično drevo in ga okrasimo z lučkami in balončki. Pod drevo postavimo jaslice in darila. Gremo k polnočni maši in ko se vrnemo domov, gremo spat. Zjutraj mi najprej odpremo vsak svoje darilo. Vsako leto na Božič pridejo sorodniki k nam ali pa gremo k njim na kosilo. Zdi se mi, da je Božič najboljši dan v letu.

Nataša URBAS:

Mi kupimo drevo in postavimo božično drevo. Lepo ga okrasimo. Na veje obesimo angele, kroglice in lučke. Mi vsi gremo k polnočni maši. Tam vidim veliko zvezdo. Na božični dan gremo k stricu in tetki.

Tonček URBAS:

Mi postavimo božično drevo. Na drevo obesimo veliko lepih kroglic, lučke, angele in bonbone. Mi vsi gremo k maši. Mi dobimo veliko daril za Božič.

Damian PIŠOTEK:

Mi kupimo drevo. Mi postavimo božično drevo in ga okrasimo z okraski: lučkami, angeli in zvezdo. Pod drevo damo darila. Jaz kupim darila za moje prijatelje in sorodnike. Napišem voščila. Mama pripravi odlično hrano. Na klavir igram božične pesmi; najraje imam Sveto noč. Naši sorodniki pridejo in vse praznujemo Božič.

Frances GELT:

Mi postavimo božično drevo in ga okrasimo. Vsedemo se k jaslicam. Poslušamo božične pesmi in pojemo. Najljubši mi je vseh Mali bobnar (Little Drummer Boy). Naredim božične karte. Na božični večer gledamo na televiziji program, kjer tisoče ljudi poje božične pesmi. Vsi imajo sveče. Na Božič gremo k maši. Dobim darila in Božič je zame najboljši dan v letu.

Andreja HOJAK:

Pri nas kupimo božično drevo in ga okrasimo. Potem damo darila pod drevo. Vsem prijateljem dam božične karte. Na božični dan odpremo darila in imamo dobro kosilo. Potem gremo k maši. Božični dan je zame najboljši v letu.

Margaret KASTELIC:

Mi gremo k polnočni maši. Domov gremo spat. Ko se zjutraj zbudim grem k našem božičnem drevescu. Jaz dobim darilo na božični dan. Potem gremo k sorodnikom na kosilo.

Veronika SMRDEL:

Pri nas je zelo lepo na božični dan. Cela hiša je pospravljena. Ata prosimo, da nam zloži drevesček. Jaz in moja sestri-

ca hitiva obešati stvari. Mama vse pospravlja za nami. Božični dan je sveti dan. To pa zato, ker se je rodil Jezusček. Vsi pojemo samo božične pesmi. Po slovensko znamo pa le Sveta noč. Ko zjutraj ustanem, tečem pogledat kaj je pod drevesčkom. Tam je vedno polno daril. Hitro poiščem svojega. Potem gremo k maši. Popoldne pa gremo k teti Ivanki in stricu Zdravkotu. Božični dan je najboljši dan v letu.

Barbara SMRDEL:

Jaz imam zelo rada božični dan; ker takrat ne gremo v šolo. Mama nam speče potico in ata kupi pršut. Tudi pokopimo celo hišo z žegnano vodo. Naredimo lep in velik drevesček in tudi jaslice. Na božični dan lahko odpremo darilo, katerega sem zelo vesela. Celo noč gorijo lučke na drevesčku, ker je 'sveti večer'.

David MARKIČ:

Mi postavimo božično drevo in ga sokrasimo. Pod drevo damo darila za naše prijatelje in sorodnike. Vsem pošljemo tudi voščila. Moji sestri Tanja in Lidija in jaz, pomagamo mami in atu, da je vse lepo v hiši. Na božični večer gremo k polnočni maši. Na božični dan lahko odpremo darila. Vsi sorodniki in naša družina vedno praznujemo Božič skupaj.

Aleš BRGOČ:

Že dolgo pred Božičem se pri nas pričnemo pripravljati. Mama napeče veliko dobrot; potice, piškotov. Vsi pomagamo pospraviti hišo. Potem postavimo božično drevo in ga okrasimo. Pod drevo damo darila za naše prijatelje in sorodnike. Vsem voščimo vesele praznike. Na božični večer gremo k polnočni maši. Zelo je lepo. Vsi pojemo pesem Sveta noč. Na Božič odpremo naša darila. Vsi smo veseli. Potem gremo našim sorodnikom na kosilo. Včasih pa oni pridejo k nam in skupaj praznujemo Božič.

Mamicice in otroci so naju z Magdo spet prijetno presenetili s prelepim darilom – s srcem, z uvezeno besedo: "Učenci S.D.M. 1983".

Zelo lepo. Hvala mamicice, očetje in otroci.

V letu 1984 bo slovenska šola spet prvo in tretjo nedeljo v mesecu ob 2.30 uri popoldne. Otroci pridite!

Nasvidenje v februarju.

Draga in Magda.

S'D'M' OBVEŠČA

Športni piknik, ki bi se moral vršiti v nedeljo 11. marca je preložen na nedeljo 24. marca 1984. To radi tega, ker bo na konec tedna 11. marca svečana otvoritev nove dvorane društva Planica-Springvale, na kateri bodo sodelovale tudi druge naše organizacije iz Viktorije.

++++

Članarina S.D.M. je za vse one ki prejemajo kakršnokoli pokojnino, kot na primer starostno, invalidsko samo \$ 10 na leto.

Če pa seveda kdo od teh zmore plačati normalno članarino, jo bodo pa tudi s hvaležnostjo sprejeli.

PODPORE ETNIČNIM ŠOLAM

Commonwealth School Commission je naznanila sledeče podpore etničnim šolam za slovenski jezik, katere vzdržujejo razne organizacije:

Slovenian Social Club Jadran	\$ 450
Slovenian Assoc. Planica	\$ 510
Slovenian Centre Hindmarsh	\$ 480
Slov. Catholic Mission Sydney	\$ 810
Slov. Relig. Centre, Kew	\$ 660
Slov. Assoc. Melbourne	\$ 510
Slov. Club of Perth	\$ 660

Zvesti in radodarni 'svetnik' Miklavž obuja Slovincem po celem svetu spomin na stare čase.

Mali bobnar in žive jaslice – otroci šole S.D.M. na božičnici za upokojevske krožek S.D.M.

Članice ženskega odseka S.D.M., ki so spravile prisotne v dobro voljo s kratko komedijo. Od leve na desno: Rozi Lončar, Mary Prosenak, Marija Penca, Marija Baligač, Fanika Barat, Berta Zele in Anica Markič.

Na koncu pa smo vsi skupaj zapeli priljubljeno in vsakomur znano 'Sveto noč'.

MEDIJURSKO DRUŠTVO "MURA"

vas vljudno vabi na

VELIKO LOVSKO ZABAVO

ki bo v soboto, 31. marca 1984
v Slovenskem Domu na Elthamu.

Za ples bo igral "KRISTAL" od 7h zvečer do 12.30h zjutraj

Na razpolago bodo tudi vse vrste pijač, odlična hrana in tudi na raznjū pečena svinja in drugo meso. – Ta dan bo tudi medklubsko tekmovanje v streljanju, ki se bo začelo ob 9.30 dopoldne.

VSI DOBRODOŠLI!

ODBOR M.D.' "MURA"

THE ROLE AND FUNCTION

V. REMŠNIK: OF SLOVENIAN ASSOCIATION

S.D.M. was conscious of the importance of nurturing its Slovenian culture, but also of necessity of perpetuating it. This included familiarising the Australian community with Slovenian culture as well. The organisation began this function early in its existence. In the late fifties, S.D.M. had a display of Slovenian cultural artwork included in the Royal Melbourne Show exhibitions. It encouraged the Slovenes to go and see their own culture on display, and therefore gave the Slovenes an opportunity to become involved in Australian community affairs. On other occasions, such as for the Olympics in Melbourne, and Moomba festivals, S.D.M. organised for representatives of the organisation, dressed in Slovenian traditional costume, to once again display their culture to the Australians, and also to encourage the Slovenes to become involved in Australian activities. Other occasions when culture was the purpose of the function, were the painting exhibitions, exhibitions of folk artwork.

Obviously the 'Vestnik' was also involved with the perpetuation of Slovenian culture. The paper included a variety of articles concerned with numerous aspects of Slovenian culture and tradition.

The initial and ultimate function of S.D.M. was to bring together people of Slovenian origin. In doing this, the organisation adopted other functions; to what degree the aims were achieved, will be discussed in a future chapter.

In order to increase its chances for survival, and also to provide its members with a gathering centre of their own, S.D.M. set about establishing its own residence.

The search for, and financing of the home to be, became a major pre-occupation of S.D.M. members during the fifties. This activity gave the Slovenes a goal to strive for, uniting them for a common purpose.

The residence was needed as a matter of practical convenience, and also, to establish the legitimacy and solidity of S.D.M.. In the January issue of the 1957 'Vestnik', there was a plea by S.D.M. for assistance to establish the organisation home, which was to be known as the 'Dom'.

A committee was formed, and assigned with the responsibility of raising money for the 'Dom'. The management committee of S.D.M., donated one hundred pounds to begin the fund. This fund relied on donations and contributions collected during door knocks, and other such fund raising activities. In 1958, five members were appointed as trustees for the 'Dom'.

During the late fifties, there were discussions about the possibility of buying government land, on which to build. This idea however, was dismissed following discussions with the Minister for Land, Mr. Turnbull, when he indicated that he could not assist with Crown Land.

Finally in May 1960, the Slovenes purchased their first property in Park Street, Princess Hill, for the sum of ten thousand and seven hundred pounds. It was a solid brick and bluestone house on a reasonably sized corner. In the years following the purchase, S.D.M. was concerned with attaining all other items necessary for holding functions. The organisation was particularly active in areas of entertainment, and maintenance of culture and tradition. There was not a pressing need for the organisation to perform its previous welfare role. It did continue to assist when required. The Slovenian D.P.s had basically established themselves in Australia by this time, while the more recent Slovenian migrants were migrating under better conditions. The Slovenian community as a whole, was more settled and established.

Twelve years later S.D.M. sold the property for a profit. Unikoski (1978:34), describes similar steps taken by a Polish organisation, which also bought land in Parkville and then sold it for a profit. S.D.M. embarked on its greatest venture. It is best described in an article which appeared on a brochure, put out by the organisation outlining the plans of S.D.M.

'History of the Australian Slovenes' will read like this: In the year of Our Lord 1972, the 'Slovenian Association in Melbourne', after eighteen years of existence, made a historic decision to buy an entire hill right down to the creek in the valley from which it rises majestically so that it dominates its surroundings, and on the top of the hill the Association has built a Home which, owing to its unique position, has become a Landmark.

(S.D.M. Brochure : 1972)

This in fact, has since become a reality. The land was found by an initiative member of the organisation, and its potential value realised. For the price of twenty-nine thousand dollars, this was probably one of the best investments S.D.M. ever made.

The organisation has since constructed a very impressive centre on the hill. Features include: a large cultural hall, a youth centre, caretaker's residence, meeting rooms, a kitchen with an area for eating, a bar, facilities for bocce, basketball, shooting, a play area for the children and a magnificent area of pine trees.

During the years since 1972, S.D.M. has been concerned with the construction of the Dom. The Slovenian Dom was built using voluntary labour. Because of the high number of tradesmen amongst S.D.M. members, the availability of labour skills was not really a problem.

When S.D.M. bought the block in Eltham, it found it was the proud owner of a prize piece of real estate, along with several dilapidated flea infested sheds, a number of blackberry bushes, and a certain amount of cow manure. Voluntary working bees each weekend soon dealt with the problem, generally cleaning up the land and transforming the sheds into temporary functional constructions. The enthusiasm was indeed evident in the number of people who regularly turned up to help.

Since this time there have been continuous changes and additions made to the Dom in Eltham. The most recent addition being the enclosure of the bowling area.

This brief outline of S.D.M. history was intended to give some insight into the functions of the organisation through the years, by examining the needs of the time, the aims of the organisation and the methods used to fulfil these aims. It also describes the progress of this particular ethnic organisation from its birth to present time.

In order to compare the original and present organisation and to analyse the success or failure, and further to attempt to suggest a possible future for S.D.M., the present S.D.M. requires some examination.

(Se nadaljuje)

VOICE OF SLOVENIAN YOUTH

Christmas and New Year festivities are over and Australia Day has also passed us by, and most of youth have either returned to school or have gone out to work.

Even so, two weeks prior to the start of the school year, we seemed to have large number of Youth dancing the night away at the 'Combined Rage' - a Disco that was organised conjunctively by S.D.M., Planica and Jadran Youth Clubs.

The night was quite a success and it was great to see the youth from all the clubs make an effort to mix with some old friends. Speaking of old friends, it was great to see the 'older' youth turn out for this night.

The night was meant to be dressed appropriately. Various prizes were given out during the night, the main prizes being for the best dressed Female and Male.

The winners of these two prizes were: Sonja ? (surname unavailable) of Planica - she was dressed as 'Angus' from AC/DC., and Zlatko Fekonja of S.D.M., who was simply wearing a 'Vestnik' T-shirt over jeans. They were voted the

winners by all those who attended the night.

We also, had a few people dressed up as 'Boy-George', Dolly Parton, The Blues Brothers, Punks and Trendies. That was a great effort, thanks a lot folks!

Now just before I sign off, I would like to thank the following people who were directly involved in organizing the night: The S.D.M. Youth Committee (past and present) as well as their friends, Katrina Vrisk and the Planica Youth Committee, and last but not least Eddy Fry and Associates from Jadran.

I almost forgot to thank two other very important people - these being our 'Crowd Controllers'.

Finally, if you as youth have read this article have any suggestions as to other functions we could hold, don't hesitate to do so in writing to me:

*C/- S.D.M. Youth Club,
P.O. Box 185
Eltham, 3095.*

Until next time, Bye.

S.D.M. Youth. Rep.

Helen Vučko

130 LET MOHORJEVE

Mohorjeva družba, ki je najstarejša slovenska založnica je pričetkom leta predstavila svojo letošnjo zbirko s tradicionalnim koledarjem in večernicami. Poleg redne zbirke pa so predstavili tudi knjigi Boj za življenje družine, katero je napisal Jože Ramovš in Cankar o družbeni vlogi cerkve na Slovenskem, delo Rudija Koncilije.

Letošnji Mohorjev koledar je s fotografijami na platnicah in uvodnim člankom o znamenju kartuzijanov, ki bodo letos slavili 900 letnico svojega reda. Poleg člankov o verskem in cerkvenem življenju, zapisov o kulturnih dogodkih, razmišljanj o aktualnih vprašanjih, spominskih člankov in poučnih prispevkov, zlasti s področja zdravstva, je koledar v

sklepem delu tudi zbirka kratke proze različnih avtorjev. Koledar je izšel v 38.000 izvodih, druga dela v zbirki pa v 36.000 izvodih.

Poleg koledarja so v zbirki najbolj tradicionalno literarno delo, Slovenske večernice. Letošnja je že 133., ponatis Pregljeve povesti Peter Pavel Glavar, o komeškem župniku, ki se je v evropskem merilu zlasti uveljavil s svojimi spisi o čebelarstvu in katerega 200 letnico smrti bodo obhajali letos.

Letošnja knjiga Med Brdi in Jadranom je že šesta v okviru zbirke Naši kraji, s katero družba želi širiti spoznavanje posameznih obrobni predelov slovenskega etničnega prostora.

NOV LITERARNI KROŽEK

V Sydneyu je v septembru bil ustanovljen Slovensko-Avstralski literarni krožek.

Na pobudo g. Jožeta Žoharja, ki je bil nekaj časa tudi urednik 'Avstralskega Slovenca', katerega je do pred kratkim izdajalo Slovensko društvo v Sydneyu, se je zbralo nekaj literarno navdahnjenih rojakov, ki so sklenili postaviti na noge krožek, ki bi pospeševal slovensko literarno dejstvo v Avstraliji.

Na ustanovnem sestanku, katerega so se razen g. Berta Pribca udeležili le rojaki iz Sydneya so izvolili sledeč odbor: Vodja krožka Jože Žohar, tajnica Naniela Hliš-Thirian, blagajnik Bert Pribac.

Ustanovno sejo je vodil g. Jože Čuješ, zapisničarica pa je bila g. Pavla Gruđen.

Na ta ustanovni sestanku so bili objavljene tudi rojaki iz drugih mest Avstralije, za katere je znano, da bi bili zainteresirani za tako dejstvo, vendar je verjetno velika daljina preprečila, da bi se ga udeležili.

NAŠA PESEM V RIMU

Italijanski predsednik Sandro Pertini je 9. decembra sprejel mladinski zbor šole Glasbene matice iz Trsta, ki je bil na gostovanju v Rimu. Mlade pevce, ki jih vodi Stojan Kuret je Pertini zadržal v krajšem sproščnem pogovoru. Objubil jim je, da se bo zavzel za to, da bi bil čim prej sprejet zakon o globalni zaščiti Slovencev v Italiji in da bo tudi podpril prizadevanja, da bi Glasbena matica dobila enak status kot italijanski glasbeni konzervatorij.

Iz Sloških pridig za otroke je Viktor Smolej izbral in priredil zgodbi Črni maček in druge zgodbe.

Jože Lodrant, župnik iz Mežice, ki je strasten hrilolazec in popotnik je avtor zanimivega potopisa in opazovanja Pot okoli sveta. Tadej Tozon, je kot dodatek zbirki oblikoval zgibanko, ki vzporeja znane podatke iz zgodovine civilizacij Egipta in Bližnjega vzhoda z biblično zgodovino.

"OUTRIDER"

Ustanovljen je bil novi literarni magazin pod imenom 'Outrider'. Ustanovitelji so si zadeli v nalogo objavljati literarna dela etničnih piscev.

Objavljali bo literarno prozo, poezijo in sestavke o etnični literaturi v Avstraliji. Pesmi bodo tiskane v izvirnem jeziku in pa tudi v prevodu na angleščino. Vsi drugi sestavki pa bodo objavljeni samo v angleščini.

'Outrider' bo izšel dvakrat na leto in bo objavljali tudi druga umetniška dela. Financiral bo s pomočjo Australian Council Literature board. Vsi prispevki bodo plačani.

'Outrider' bo neodvisen in nevtralen ter ne bo služil nikomur v propagandne, politične, verske ali rasne namene. Naslov uredništva, kamor se lahko pošljejo prispevki je:

16 Ward Ave., North Caulfield, 3161

ali pa

P.O. Box 210, Indooroopilly, Qld., 41

SLOVENSKI FILM V FIRENCAH

Na 24. festivalu ljudstev v Firencah, največjem festivalu etnografskega filma na svetu, ki se je vršil lanskega decembra so retrospektivno sekcijo posvetili predvsem slovenskemu etnografskemu filmu. Slovenski predstavniki so prikazali 27 filmov iz 50-letne zgodovine slovenskega etnografskega filma, vse od Badjurjih Bloških smučarjev iz leta 1932, do filma Na noge Romi, Filipa Robarja iz letošnjega leta.

Boj za življenje družine, knjiga, ki je izšla izven zbirke obravnava problem alkoholizma na Slovenskem.

V disertaciji Rudija Koncilije, Cankar o družbeni vlogi cerkve na Slovenskem se avtor posveča vprašanju, kako se Cankar spoprijema z vlogo institucionalne cerkve na Slovenskem, kako jo ocenjuje in v imenu kakšnega kriterija jo ocenjuje.

PODPIRA UMETNIŠKE DEJAVNOSTI

Australia Council je v Avstraliji istoveten z Ministerstvom za kulturo. Podpira velika in majhna umetniška združenja, kakor tudi poedine umetnike na področju ročnih del, plesov, leposlovja, glasbe, likovne umetnosti in gledališča.

Kot del svojega celotnega programa Council podpira in spodbuja umetniške dejavnosti etničnih skupnosti. Prav tako pomaga umetnikom etničnega porekla, da lahko delujejo, se ipopolnjujejo in postanejo del umetniškega prizorišča Avstralije.

Dejavnosti in umetniki, ki so že prejeli podporo v okviru multikulturnega programa Councila so tudi:

- .... Gledališke skupine nastopajoče na italijanskem, grškem, špankem in drugih jezikih.
- .... Folklorne plesne skupine raznih narodnosti.
- .... Festivali.
- .... Koncerti.
- .... Razstave (slikarske, kiparske, ročnih del).
- .... Rokodenci, skladatelji, plesalci, glasbeniki, gledališki igralci, režiserji, lutkarji, slikarji, kiparji, literati – za omogočitev dela, študija ali projektov, važnih za njihov razvoj.

Australia Council deluje preko odborov (Boards), ki so odgovorni za določene oblike umetnosti. Za podatke o podporah, ki so na razpolago za različne veje umetnosti, se obrnite na tajnike za Crafts Board, Theatre Board, Visual Arts Board, na spodaj navedeni naslov. Za splošne informacije pišite ali telefonirajte:

Antigone Kefala,
Multicultural Arts Officer,
Australia Council,
P.O.Box 302
(168 Walker Street),
North Sydney, NSW, 2060.,
Telefon (02) 923 3355

North Sydney, NSW, 2060.,
Telefon (02) 923 3355

OB DNEVU AVSTRALIJE – NEKAJ STATISTIK

Če verjamete ali ne, danes prebiva v Avstraliji več ljudi ki so poreklom jugoslovanskih narodov nego je Grkov. Tako vsaj po statistiki, ki jo je objavil dnevnik "The Australian".

Jugoslovenov je okoli 149.300 a Grkov "samo" 146.600.

Številnejši so samo Novozelandčani, katerih je 176.700.

Avstralija ima danes 15.369.000 prebivalcev, kar je za 14.223.000 več kot jih je imela leta 1860.

Vsak peti prebivalec se je rodil izven Avstralije.

Avstrelce moškega spola živi povprečno 67,8 let, medtem ko ženske dočakajo povprečno 74,4 leta.

Vsak tretji prebivalec poseduje že izplačano svojo hišo. Druga tretjina prebivalcev še vedno odplačuje hiše, a vsak peti prebivalec plačuje stanovanjsko najemino.

Kje pa prebiva 15 odstotkov prebivalstva pa ni ugotovljeno. Morda po dobrodelnih ustanovah, bolnišnicah ali pa morda celo po parkih.

Vino je vedno bolj priljubljena alkoholna pijača. Pred petimi leti je

vsak Avstrelce popil na leto povprečno 14,21 litra vina. V lanskem letu pa se je ta številka dvignila na 19,11 litrov.

S pivom pa je ravno narobe. Pred petimi leti se je popilo 138,81 litrov, a danes pa "samo" 124,61 litrov na osebo na leto.

Kave se popije več kot čaja, kar je bilo tudi ravno obratno še pred petimi leti.

Tudi zelenjava je postala mnogo bolj popularna. Pred petimi leti smo pojedli 38,8 kg zelenjave po osebi na leto, danes pa pojemo kar po 130,8 kilogramov.

Na vsakega prebivalca v Avstraliji pride 8,66 ovac in 1,52 goved, kajti v Avstraliji je živinoreja hrbtenica gospodarstva in celotno število ovac je preko 133.186.000 in goved 22.471.000.

Ni se čuditi, da so mnogi časopisi po svetu ob priliki novega leta imenovali Avstralijo kot najsrečnejšo deželo na celem svetu.

Na razumnem gospodarenju ter spoštovanju svoboščin, ki jih tukaj uživamo pa zavisí ako bomo tudi še vnaprej ostali "lucky country"

Captain Cook v Botany Bay

Nova ekipa 'Jadranovih' nogometašev. Od leve proti desni stoje: A.Stolfa, V.Valenčič, J.Oliveri, M.Hladun, R.Stolfa, E.Poklar, R.Pizzo, A.Zanetič, B.Stibilj, A.Poklar. Čepe: S.Martinič, L.Aspro, D.Maddison, G.Stolfa, C.Strano, M.Separovič.

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

TUDI TO LETO POLET: 6. JUNIJA 1984
MELBOURNE / LJUBLJANA

in tudi zelo ekonomska prilika
za obisk lepe Slovenije:

Iz Melbourn: 6/6/84 ob 09.25 AM

Prihod v Ljubljano: 7/6/84 ob 04.55 zjutraj

Iz Sydneya : 6/6/84 ob 12.40

(Za udeležence iz S.A: Polet Adelaide/Melbourne je vključen v ekonomsko ceno potovanja do Ljubljane in nazaj)

Obrnite se pravočasno do nas,
da dobite podrobnejša pojasnila!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL
1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure)

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime GREGORICH dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje! PRIDEMO TUDI NA DOM!

Zabavljivi sonetje – Dr. France PREŠEREN

Al prav se piše k á m a ali k á f h a ,
se šola novočrkarjev srdita
z ljudmi prepira stárega kopita;
kdo njih pa právo trdí, tó se vpraša.

da právdajo se ti možjé znabíti,
za kar so se nekđánji Abderíti
v slovéči pravdi od oslóve sénce.

Po pámeti je táka sódba naša:
Ak je od k á f h e k á m a boljga žita
in boljš obdélana in bolj políta,
naj se ne piše k á f h a , ampak k á m a .

Ne bodmo šalobárde! Moskvíčánov,
Gorénjci moji, knjige mi berimo
in, kar nam všéč bo, úzmat se učimo
od bógmejev na meji Otománov!

Ak pa po érki boljša jed ne bode
in závolj érke ne trpi nič škode,
obhája táka misel nas Slovénce,

Iz kotov vseh od Skjáptrov do šamánov
tak kakor srake gnezda vkup nosimo
beséde tuje, z njim' obogatímo
slovénskih novi jezik ilirjánov!

Prekósili res bomo vse naróde,
najstársi med jeziki jézik bóde,
ki se iz te čobódre bo narédil,

Pred njó s kopíti čévljarček se ustávi;
ker ogledúje smólec obuválo,
jerménov, méni, da imá premálo;
kar on očíta, kój Apél poprávi.

ker bomo ták govóрили v Emóni,
ko žlobodráli so tam v Babilóni,
ko bil jim Bog je govóricó zmédil.

Ko pride drugi dan spet mož kopítini,
namést da bi šel dálj po svóji pótí,
ker čévlji so pogódu, méč se lóti;

Apél podóbo na ogléd postávi;
ker bolj resnico ljubi kakor hvalo,
zad skrit vse vprek posláša, kaj zjíjáló
neúmno, kaj umétni od nje pravi.

závrne ga obráznik iménitni
in tebe z njim, kdor nápčen si očítar,
rekóč: „Le čévlje sódi naj Kopítar!“

CULTURAL MONUMENTS IN SLOVENIA

Lying in the heart of Europe, Slovenia, was called "The Ring of Europe" by the Slovene poet, Valentin Vodnik, at the beginning of the 19th century. Here, on this tiny piece of land three typical European cultural influences meet — the Alpine, the Mediterranean and the Pannonian. Through contrasts, borders and mingling of these three cultural spheres emerge resplendent innumerable cultural reminders scattered throughout the Slovene territory.

The claim that Slovenia is a country of medieval frescoes or a country of indigenous rural architecture or a country of holy signs and crosses or even a country of castles, would not be misleading. Moreover, there are in Slovenia several towns which have preserved a pronounced medieval character up to the present day. It suffices to mention Koper, attuned to Venetian-Gothic and Renaissance; Piran, girded with Byzantine walls; Kranj with its late Gothic atmosphere, Škofja Loka, Novo mesto, Radovljica, Ptuj or the Baroque Ljubljana. There is hardly an older little church in Slovenia without at least remains of picturesque medieval frescoes. There are thousands of Baroque altars. Treasures, witnessing the stormy history of our land from time immemorial to the present day, are housed in fifty museums and included in major collections. Modest parochial chapels sparkle on rises with castles and romantic ruins or traces of ancient forts and keeps abounding in other places.

The Slovene territory saw an extremely lively and fruitful activity as early as prehistoric times. Remains from the Stone, Bronze and Iron Ages rank among the most interesting exhibits in Europe. Here in the antiquity had flourished beautiful towns, such as Emona (Ljubljana), Celeia (Celje), Poetovio (Ptuj), Neviodunum (Drnovo near Krško), the river port on the Sava. Near the village of Šempeter in the Savinjska dolina valley a major antique necropolis has been discovered including sculptures belonging to the very pinnacle of the Roman provincial plastic arts. The largest Old Slav burial ground, brought to light so far, has been excavated in the large square in front of the beautiful late Gothic hall church in Kranj. Similar discoveries have raised the cultural importance of many other localities and regions. As an illustration let us mention the village of Vače of world fame where the remarkable situla of Vače had been discovered in the last century. On the romantic island in the lake of Bled archaeologists have discovered the petrified history of the Slovene sacral architecture. At this spot shrines and various building stages alternate ranging from the 8th century to the present-day Baroque pilgrim church.

During subsequent centuries the main cultural regions developed that are still meaningful today. Seaside towns with their variant of Romanesque architecture differed essentially from the arts and architecture on the mainland. At the extreme eastern tip of Slovenia and

in Styria rose monuments — churches bearing the imprint of patrician culture. On the other hand, central Slovenia, especially its Alpine part, saw the growth of a popular art with distinct national traits. Big architectural monuments, e. g., the Gothic churches on Ptuj-ska gora, at Pleterje and Stična, strike an impressive note in the Arcadian architecture of modest parochial churches and chapels. At the same time at strategic points, often on the places of prehistoric forts, rose majestic castles and later flourishing towns as well. During the 15th and 16th centuries with Slovenia shaken by Turkish inroads and peasant risings and with our people manning the ramparts of European culture, a typical architecture and painting blossomed. Under the humble circumstances, vivid frescoes stood for the majesty of huge stained-glass windows of the European cathedrals and conveyed their most typical artistic message. In addition to individual remains of wall painting from the 13th and 14th centuries ushering later artistic activity, notice should be taken of unusually beautiful specimens of stone and wooden sculpture dating from the Romanesque and Gothic periods. The subdued golden sheen of sculpture completed the sparkle of frescoes in churches, such as the Romanesque rotunda at Selo in Prekmurje, the church at Turnišče, the host of small painted buildings in the Littoral, the pilgrim church at Crngrob near Škofja Loka, the romantic parochial chapel of St. John by the lake of Bohinj and the church at Suha. In the 17th century the ancient Gothic altars had been mostly removed and replaced by the brilliance of the early Baroque »golden altars«.

Walking in the silent Gothic cloisters of the monastery at Stična, staring at the majestic shape of the castle overlooking Škofja Loka, admiring the large altar paintings of the master Kremser-Schmidt at Gornji Grad or strolling through the old Baroque quarter of Ljubljana, we are making a wonderful journey into the past. The dominating lie of the Borl Castle atop the rise above the river Drava implies the rigid isolation of the former aristocracy. In the rustic atmosphere of the church at Muljava we can admire the famous fresco by Janez Ljubljanski (1456) and one of the outstanding »golden altars« in Slovenia, carved by the Ljubljana sculptor, Jernej Plumenberger, in 1674. In the fortified church, used as a stronghold against the Turks, at Hrastovlje, we stand in awe before the Dance of Death, painted by master Janez of Kastav in 1480. Throughout Gorenjsko and in many places in the Littoral, and even in Friuli, we encounter warm, home-spun frescoes by master Jernej of Loka. Travelling through the Slovene Littoral we are reminded of modest parochial chapels, seemingly carved of one stone, richly ornamented by stonemasons, those hewers of stone of the Karst whose fame spread far and wide in Europe. From their tradition sprang also the art of our greatest Baroque

LJUBLJANA

The Slovene capital, known by the name of Emona in Roman times, is dominated by a Renaissance fortress — the Castle. At its base a town has developed, mentioned as far back as eight hundred years ago. Up to the present day many important cultural monuments have been preserved. The ground plan of the old town core is still medieval, while various buildings and façades in the prominent streets and squares date mostly from the flourishing Baroque period. In addition to numerous churches and outstanding architectures quite a few valuable gallery and museum collections should be mentioned. Special attention should also be paid to the Ljubljana architecture from the period of Secession. One of the most beautiful entities, however, is considered the Square of Revolution, bounded on one side by the imposing façade of the Baroque Ursuline Church, and on the other by the Philharmonia building (founded in 1702), overlooked by the looming bulk of the castle hill with the Castle.

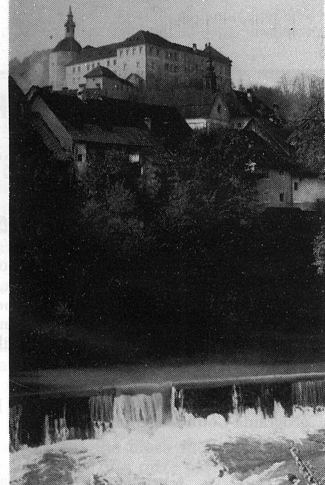
MARIBOR

The Plague Sign in the main square in Maribor, representing a felicitous spatial solution, was erected at the outbreak of plague in 1743. The statue of the Holy Virgin rising above the figural composition, was executed by the Styrian artist, J. Straub.

sculptor, Frančišek Robba, who was commissioned by people from Ljubljana, Celovec, Zagreb and elsewhere. And again we are met with contrasts. Looking at frescoes by Janez Akvila of Radgona in the churches at Martjanci or Turnišče, in Pomurje, we are witnessing a creative fusion of native vigour and influences from Italy and Bohemia. The town of Ptuj surprises us with its happy marriage of antiquity and medieval architecture. In the ancient apothecary's shop at Olimlje, adorned with frescoes, we realise that people of all classes, both peasants and the nobility, commissioned good painters during the Baroque period. An even greater surprise is caused by the universality of art in the Baroque period in the Gorenjsko region where the same painters who worked in the churches also adorned the homes of wealthy peasants.

Broadly conceived frescoes, depict-

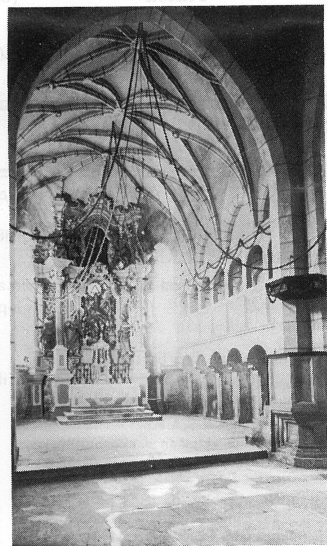
ŠKOFJA LOKA

History pervades every corner of this Renaissance town dominated by an impressive castle. The tradition of various guilds is still alive. The castle museum contains a lovely local collection, a gallery and an outdoor museum. Visitors should also inspect the late Gothic hall church, the beautifully designed town square and a number of Renaissance residential houses. Of interest is also the one-arch bridge spanning the river Sora, built in the late 14th century.

DVOR NEAR POLHOV GRADEC

The church at Dvor near Polhov Gradec was built between 1525 and 1561. In 1577 the wooden coffer ceiling was painted with interesting Slovene inscriptions. Three-nave hall church is adorned with excellent details of stonemasons' craft (the portal is the work of master Ruckenstein from 1544). The nave contains "golden altars" from the 17th century, the hanging statue of the "Miraculous Mary", and in the presbytery can be admired a richly carved Baroque altar from the workshop of the Polhov Gradec woodcarver Facij (first half of the 18th century).

Dvor is 6 miles distant from Ljubljana. Asphalt road Ljubljana—Polhov Gradec turning off at Vič in Ljubljana.

ing a variety of mythological scenes in the great hall at Brežice Castle, the romantic Bled Castle sitting on the top of a sheer cliff overlooking the lake, the impressive Turjak Castle, Otočec Castle on an island in the middle of the river Krka, the large altar painting in the chapter church at Novo mesto, produced in the workshop of the great master Tintoretto, the generously conceived square in Maribor with its reputed Plague Sign, the Palladian architecture of the Ursuline church in Ljubljana — are one part of contrasts. The other part are peasant houses and peasant manors in the Gorenjsko region, parochial chapels in the Karst and Carniola regions.

After leaving large parochial church at Kranj, built in mid-15th century with the remains of an older Romanesque architecture, and walking across the square of medieval design with the beautiful

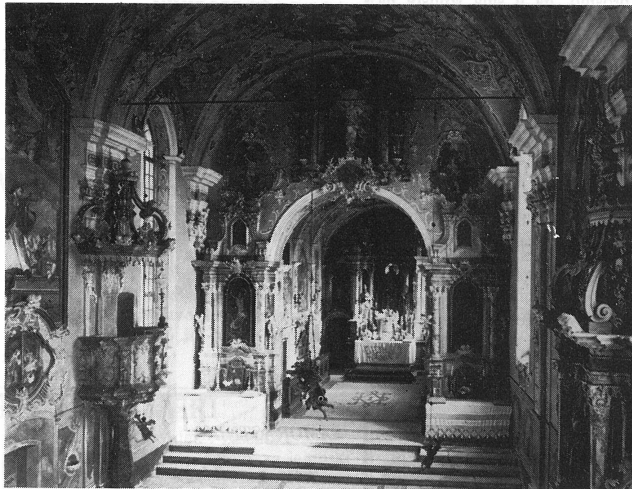
BLED — THE CASTLE

At the top of a sheer bluff dominating the Alpine lake a fortified castle had been built, probably soon after 1004, when the territory had come into the ownership of the bishops of Brixen. After World War Two the castle was made over into an excellent inn and a museum collection housed in it. Noteworthy are well preserved details of stonemasons' work, remains of paintings on the façades and Baroque frescoes in the castle chapel. From the castle terrace one enjoys a superb view of the Julian Alps, the Karavanke and the broad valley of the river Sava.

ŠMARJE PRI JELŠAH — SVETI ROK

This imposing pilgrim church was built as early as the Gothic period, but the Baroque style was superimposed in the 18th century. The interior is brimming with rich stucco ornaments and fresco technique. Expressive sculpture and heavy gilded decorations as well as many additional decorative elements add up to one of the most beautiful Baroque ensembles in Slovenia. Of interest is also the Way of the Cross — a number of small chapels which externally complete this architecture.

The picturesque township of Šmarje is reached by a good road from Celje. Šmarje pri Jelšah can also be visited on an excursion from the popular spa, Rogaška Slatina.

KROPA

This charming Alpine village has been known since the Middle Ages as the centre of blacksmiths' and wrought iron craft. Here nails and various other iron objects used to be forged and sent to Italy and Germany. The tradition of wrought iron craft has persisted into the present time — it is being carried on by UKO factory and by a few master blacksmiths working in their own smithies.

own Hall, now housing a museum, we shortly reach Crngrob. Here we can admire the process through which the architecture, painting and even the plastic arts belonging to three great periods of style — the Romanesque, the Gothic, and the Baroque — fused into a whole which, like a diadem, is made of various precious stones. A different story again is told by St. John's church at Bohinj. Here, too, the artistic expressions of all major periods of style have merged into an indivisible whole, but with considerations of intimacy, of almost peasant atmosphere prevailing. The same is true of the majestic Turjak Castle and the nearby Gothic parochial chapel Visoko above Kurešček, painted by Janez Ljubljanski, who also adorned the church at Muljava. Suddenly, from patrician surroundings, we enter the world of peasant folk who had their appreciation of art.

There are so many cultural monuments in Slovenia that we are unable to mention even a lesser part of them. Every one will find something to suit taste. Those who are interested in the arts and architecture of the European format, will visit Koper and look at Carpaccio's painting in the Cathedral or at a series of marvellous Renaissance and Baroque palazzi. Others will look for paintings by native and foreign masters of all periods in our galleries and museums and will enjoy distinctive national traits in our as well as the fascinating marriage of European styles which the genius of the Slovene people has effected in regional variants. For lovers of feudal architecture or medieval towns with a romantic air there are: — Bled Castle, Turjak, Otočec, Škofja Loka, Ptuj, Novo mesto. Those who go for the picturesque Mediterranean culture and bustling activity, will enjoy Piran and Koper. Visitors will also

BREŽICE

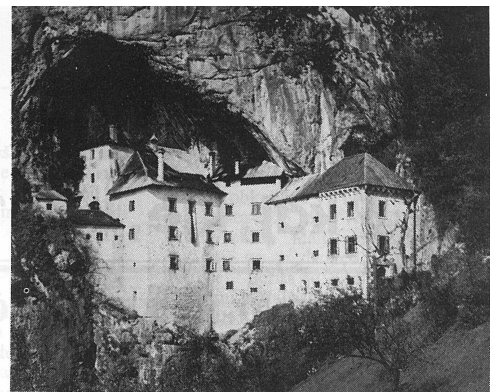
The paintings in the Knightly Hall of the Renaissance castle, which was thoroughly renovated in the 18th century, are from the first half of this century. They represent a rich variety of lively mythological scenes including a self-portrait of an unknown painter of the Styrian school. This is our largest temporal hall painted with scenes of worldly motifs distinguished by its broad representativeness. Count Attems commissioned the artist to celebrate his daughter's wedding. Brežice is accessible by road which turns off the highway Ljubljana—Zagreb at Čateške Toplice.

be able to learn about modern cultural and artistic achievements of the Slovene people by seeing the Modern and National Galleries in Ljubljana as well as the galleries at Škofja Loka, Maribor, Slovenj Gradec, Novo mesto and elsewhere. Beside the reminders of the past are rising modern architectural monuments, which together with painting and the plastic arts, indicate a prolific artistic tradition still bearing its fruits today.

GORNJI GRAD

An impressive late Baroque architecture in the centre of a pleasant town, situated by the road leading from Ljubljana to the Logarska dolina valley. In the interior there are several altarpieces by the great Austrian late Baroque painter Johann Kremser-Schmidt dating from 1770—1775. Worthy of attention is also a large altar painting by the Slovene follower of the Baroque tradition, Leopold Layer from Kranj.

PREDJAMSKI GRAD (CASTLE)

One of the most fascinating Central European castles, clinging to an awe-inspiring sheer face, was erected in the 16th century. Prior to that date, in a Karst cave there had been the stronghold of the robber knight, Erasmus Predjamski, and a few walls of this fortified nest are still standing. Many legends grew round the castle, all arising from an actual event: — the siege of the castle, defended by the wanton duellist and faithless robber knight, Erasmus Predjamski. Predjama is reached by road after about 6 miles, turning off at Postojna close by the Postojna Cave.

CASTLE TURJAK

The impressive Castle Turjak stands by the main road Ljubljana—Kočevje, about 15 miles from Ljubljana.

The castle is one of the major fortresses dating from the early 16th century in Slovenia. Within its compound many remains from earlier periods are preserved including — as one of the most important — a Romanesque vaulted chapel with frescoes. During World War Two a major action took place for the possession of the castle causing considerable damage to it. Restoration is under way.

ruins since it was damaged during fighting in World War Two.

The castle is situated by the asphalt road following the valley of the river Krka after it turns off the main road at Novo mesto or at Ivančna Gorica.

BRANIK

Branik Castle (Rihenberk) dominates the valley of the Branica by the road Sežana—Nova Gorica and is distant about 10 miles from Nova Gorica. The castle is mentioned as far back as 1232. Through centuries it changed many owners and was often thoroughly restored. In the inner bailey stands a high Gothic donjon. The Renaissance wings with beautiful stonemasons' decorations are linked with earlier Gothic details and the greater part of walls. The majority of castle units and wings date from the 16th and 17th centuries. The impression the castle produces is highly picturesque and monumental as it occupies the top of a commanding rise above the valley. During both world wars it was considerably damaged. Restoration is under way.

RADOVLJICA

The aparian museum at Radovljica, a well preserved medieval town, contains a unique collection of painted hive-ends, an exclusively Slovene form of popular art which consists of scenes with amusing and religious motifs painted by popular artists on the front panels of wooden beehives.

CRNGROB

The pilgrim church at Crngrob has reached the present state of preservation through many renovations and additions stretching from the 13th to 19th centuries. Of great interest is especially the tallest belfry in Gorenjsko (194 feet) and the impressive hall presbytery with the large gilded altar, executed in 1652 by the Ljubljana master, Skarnos. To the large presbytery is attached the older and much lower three-nave part which serves as the atrium to the hall. There are well-known frescoes of the Friulian school outside (Passion) and the fresco representing the Holy Sunday from the workshop of Janez Ljubljanski in the 60s' of the 15th century), and the wall paintings in the interior. In addition to the older layer from the 14th century attention should be paid to the scene of Nativity, painted by master Volfgang in 1453, and to the excellent Gothic sculpture in the Baroque altars.

This famous pilgrim church is accessible by a road which at Zabcina turns off the road Škofja Loka—Kranj.

kaj, kje, kdo?

SLOVO MINKE PERŠIČEVE

Upokojenska družina S.D.M. je v prvih dneh tega leta izgubila svojo najstarejšo članico in eno njenih ustanoviteljev go. Minko Peršič.

Na 5. januarja je za vedno zatisnila oči in se tako rešila bolečin in telesnih muk, katere je v zadnjih mesecih trpela radi zavrtnat in neozdravljive bolezni. Zagledala je luč sveta pod osenjem skalnatih alpskih vrhov v Kranjski gori, dne 27. junija 1897, kot prvi otrok v družini Alojza in Marije Peterman, rojene Kavalara.

Ob samem rojstvu so ji sojenice verjetno določile naj njena življenska pot ne bo postлана z rožicami, pa tudi ne dolgočasna.

Oče Alojz, čeprav maloposestnik je bil naprednega mišljenja in za tiste čase zelo razgleda, ki se je kot samouk povzpел do načelnika železniške postaje v Kranjski gori, kar je bila v tistih časih kar važna in ugledna pozicija. Zavedal se je, da bo le z zadostnim šolanjem omogočil otrokom boljše življenske pogoje.

retiran ter obtožen komunizma preko devet mesecev presedel po italijanskih zaporih. Kot mnoge matere v tistih časih je tudi pokojnica prestopila veliko število pragov s prošnjo, da ji sina izpuste na svobodo. Ko se je končno obljuba "domani, dopo domani" le uresničila in je sin bil izpuščen so nastopile nove težave. Nenadoma ji je umrl sprog, zadet od možganske kapi, nekaj mesecev za tem pa je dobila vest da je sin Friderik bil ujet v bojih pri Cerknici in "likvidiran" kot domobranski oficir.

Pred koncem vojne je z mlajšim sinom odšla preko meje v Avstrijo in se potem leta 1949 naselila v Avstraliji.

Zaposlila se je v tovarni klobukov kjer je delala vse dokler ni dosegla starosti, katera ji je dovolila, da se upokoji.

Tudi v Avstraliji je zvesto spremljala slovensko udejstvovanje ter od časa do časa rada kaj pismeno prispevala za naše tukajšnje publikacije. Pri upokojenski skupini je s svojimi izkušnjami gotovo dosti pomagala pri organizaciji. V poslednjih letih življenja so ji sestanki upokojen-

Za njen poslednji rojstni dan, ko jih je pokojna Minka učkala 86 let, so ji prijatelji iz upokojenske družine S.D.M. privedli 'surprise party'.

Minka je zato po prvih letih osnovne šole v Kranjski gori morala nadaljevati učenje na nemški šoli v Trbižu, do koder je morala pešati po več kot dve uri. Od tam je odšla na ljubljanski licej, z velikimi upi, da ji bo mogoče nadaljevati študije na medicinskem polju.

Študijske možnosti za dekleta pa so bile v tistem času omejene in je le gotovo število bilo pripuščeno na višje šole. Dobre osebne zveze staršev so bile seveda velika vrednost pri izbiri in ker teh ljudi je s podeželja navadno niso imeli, je morala Minka, namesto, da nadaljuje s študijami, stopiti v službo na državni pošti.

Službena pot jo je po končani prvi svetovni vojni pripeljala tudi v Borovlje na Koroškem, kjer se je imela priliko videti boje in predplebiscitno kampanjo ter tudi spoznati generala Maistra.

Po izgubi Koroške je bila premeščena na Jesenice, kjer se je tudi poročila. Vzgojena v domoljubnem in družbeno zavednem duhu, se je aktivno udejevala pri amaterskem gledališkem odru sokolskega društva ter bila soustanoviteljica krajevne organizacije Kola jugoslovanskih sester, aktera se je udejevala na dobrodelnem polju.

Po preselitvi v Ljubljano, leta 1935 je postala članica glavnega odbora te organizacije za Slovenijo, kateremu je tedaj predsedovala Franja Tavčar, soproga pisatelja dr. Ivana Tavčarja.

Druga svetovna vojna je tudi njej popolnoma skalila tok življenja. Starejši sin Friderik je bil že spomladi leta 1942 a-

cev na Elthamskem gričku bili v največje razvedrilo in komaj je čakala vsake prve nedelje v mesecu, da se zopet naklepeta in nasmeye.

Bila je trdnega značaja in odkritih besedi, ki niso prikrivale njenega mnenja za lažnim zastorom prijaznosti. Še pred dobrimi dvema leti, je v 84. letu starosti popolnoma sama odletela po slovo od svoje priljubljene Kranjske gore in snežnih vrsakov.

Pogrebni obredi so bili opravljeni ob številni udeležbi prijateljev in znancev v ponedeljek 9. januarja v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Kew ter na pokopališču v Keilorju.

Dne 10. januarja je zapustil ta svet 46-letni Jožef Lenarčič, rodом iz Dobiča v Prekmurju. V Melbourneu je živel od leta 1958. Zapuščica soprogo Terezijo in mladoletne sinove Jožefa, Franka in Štefana.

NOVA SLOVENSKA CERKEV

Z nabavo in posvetitvijo cerkvice Vseh svetnikov v Woollongongu, N.S.W., smo Slovenci v Avstraliji dobili svoje četrto božje svetišče.

Cerkev je blagoslovil na 27. novembra 1983 dr. William Murray, škof v Woollongongu. V verskem pogledu bosta svetišče oskrbovala slovenska duhovnika iz Sydneya.

V naše vsakdanje življenje se tako pogosto prepletajo niti žalosti in tragedij. Usoda neusmiljeno udriha, brez izbiranja sredstev in po navadi tam kjer najbolj boli.

Tokrat sta v globoki žalosti družini SMRDELJ in LUDVIK ter njihovi sorodniki in prijatelji.

Gospa DANICA SMRDELJ je odšla od nas dne 25. novembra 1983, po nekaj mesecih težke in neozdravljive bolezni, katero je vdano in potrpežljivo prenašala. Doma je bila iz TRNJA PRI PIVKI.

Samo dobre tri tedne zatem je, dne 18. decembra 1983 nepričakovano preminil gospod TONI LUDVIK. Doma je bil iz BAČA PRI PIVKI.

Oba sta bila dolgoletna in zvesta člana kluba "Jadran". Gospod Toni Ludvik je bil trenutno celo podpredsednik kluba. Skrbel je za skupne interese in neutrudno delal in pomagal kjerkoli je bilo potrebno. Ker je bil mirnega in prijetnega značaja, je bil zelo priljubljen med vsemi.

Oba vsi zelo pogrešamo kot prijatelje in člane, ne samo pri delu, ampak tudi kot osebnosti z lepimi karakteristikami.

Naj počivata v miru. Njihovim družinam pa naše sožalje.

Za "Jadran"
Tajnica
Marija Iskra.

SAMORASTNIKA NA POČITNICAH

Prvič sem se letos s svojo družino odpravil na enotedenske počitnice v Mt. Eliza, kjer že vrsto let skrbi za to naš pater Bazilij.

Prvi dnevi niso bili najbolj naklonjeni za kopanje, zato pa je bilo več priložnosti, da smo se vsi med seboj dobro spoznali in postali ena velika družina.

Ko sem se pobležje spoznal z gospo Marcelo Bole, pa ni bilo konca debat o najinih pesmih, ki jih piševa oba. Gospa Marcela je zelo dobro poznana kot pesnica med Slovenci Melbournea in tudi drugimi, jaz pa tu in tam napišem kak verz, zato sem še daleč skrit za gospo Marcelo. Oba sva seveda samouka in kar napiševa je tudi najino, nikomur ne kradeva besed niti misli. Obema gre po glavi, da se tudi tukaj porodi slovenska pesem in čeprav preprosta.

Težko bi rekel, da kak Slovenec v Melbourneu ne pozna gospe Marcelo, saj ne gredo zanimivi trenutki mimo nje in brez njene pesmi. Zraven svojih pesmi pa želi pokloniti konček svojega razvedrila slehernemu Slovencu v širnem Melbourneu.

Tak občutek sem dobil na počitnicah v Mt. Eliza, pa mislim, da ne samo zato, ker sva se takole postikala.

Ivan Lapuh.

Marcela Bole in Ivan Lapuh - naša samorastniška pesnika na počitnicah. Pokojni Tone Ludvik, na eni svojih poslednjih fotografij.

POROKA PLESNIČAR - TURK

Menda bo poroka Milence Turk in Marka Plesničar ostala za vedno v spominu vseh, ki so ji imeli priliko prisostvovati kot ena najlepših in največjih med Slovenci Melbournea.

Milena je hčerka poznane družine Jožeta Turka iz St. Albansa, Marko pa eden treh bratov Plesničar, ki so s svojim plesnim ansamblom pred leti zabavali Slovence po Melbourneu, pa tudi uspešno gostovali po stari domovini.

Cerkveni obredi poroke so bili opravljeni v katedrali sv. Patrika na 14. januarja 1984 ob pol tretji uri popoldne. Svathena slovesnost pa se je pričela ob pol petih z odlično in bogato zakusko v Kew Civic Centre.

Večer je bil v prijetnem domačem vzdušju, pa istočasno zadostil vsem formalnostim, ki so običajne ob teh prilikah.

Večerja je bila izvrstna, pripravljena kot je nismo navajeni od prilikah tako velikega števila gostov, kajti od šefa in celega kuhinjskega osebja je zahtevala izredno dobro organizacijo in mnogo ponatankega dela. Ko smo zvedeli, da je bilo vodstvo kuhinje in hrane v rokah družin Plesničar-Turk samih, nam je bilo jasno, zakaj je bilo vse tako brezhibno.

Večer je ob veselih zvokih plesnega orkestra hitro minil a tudi pokazal kako poznani in priljubljeni sta obe družini med tukajšnjimi rojaki.

Ni dvomiti, da bo novoporočeni par po narodni zavednosti sledil zgledu svojih staršev in da je to bil spet začetek mlade slovenske družine v Avstraliji, ki bo znala obdržati slovenske tradicije in jih tudi prenesti na mlajše rodove.

DROBNE IZ STAREGA KRAJA

MEJNI PROMET

Odlok jugoslovenske vlado o popolni odpravi plačanja depozita za prehod meje, ki velja za vse prebivalce obmejnega področja pri Avstriji in Italiji je bil sprejet z velikim zadovoljstvom posebno pri narodnostnih manjšinah na obeh straneh meje.

Prehod preko teh dveh meja pa je bil olajšan tudi za ostale državljane Jugoslavije s tem, da bodo imeli dovoljen en prehod na leto brez plačanja depozita.

Ta odlok velja že od 1. januarja letos dalje. Doslej so lastniki propustnic za maloobmejni promet imeli pravico za brezplačni prehod meje le dvanajstkrat na leto.

Prehod meje na Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo, Grško in Albanijo je urejen s posebnimi sporazumi s temi državami.

Potniki, ki se bodo vračali iz tujine domov v Jugoslavijo bodo lahko poleg osebne prtljaje vnašali v državo predmete brez plačila carine do skupne vrednosti 350 dinarjev.

Največ olajšav bodo deležni delavci na začasnem delu v tujini. Ob prihodu na letni dopust ali na obisk bodo posej brez carine lahko prinesli v državo enkrat na leto – predmete do skupne vrednosti 8500 dinarjev.

Do pričetka prihodnje turistične sezone bodo dokončali rekonstrukcijo prehoda meje pri Šentilju in to bo omogočilo mnogo hitrejši prestop meje. Prav tako je predlagano, da se na obmejnih prehodih z Avstrijo v sezoni turizma zapolni več carinskih službenic.

DIALOG V TRSTU

V Trstu se je 9. decembra sestal upravni odbor društva slovenskih pisateljev ter tako vzpostavil neposreden dialog s slovenskimi ustvarjalci v Italiji.

Kot je povedal na sestanku predsednik upravnega odbora Tone Partljič, so bili za sestanek v Trstu posebni razlogi. Odbor je hotel po eni strani izpričati odprstost družbe v Sloveniji in prote-

stirati proti depozitu, hkrati pa tudi učvrstiti o enotnem slovenskem kulturnem prostoru, naj ustvarjajo slovensko literaturo vsi Slovenci ne glede na mejo. Ob predstavitvi pravil društva so sklenili povabiti v društvo tudi zamejske ustvarjalce, od katerih jih je 13 že včlanjenih v njem.

KRIZA V LJUBLJANSKI OPERI

Ljubljanska opera je v zadnjem času največji problem slovenske kulture, je bilo mnenje, katero je izjavil na Odboru za kulturne skupnosti Slovenije delegat dirigent Igor Svára.

Operna hiša ni dobila dovolj denarja za statuten spremembe honorarnih sodelavcev v orkestru, s čimer bi izpolnila orkester. Tako se dogaja, da orkester nastopa večkrat brez pomembnih instrum-

mentov ali zelo okrnjen v zasedbi.

Vprašljiv je tudi program za jesenski del sezone in so "odvisni" od odločitev ene same sopranistke ali bo neko delo na programu ali ne.

Ljubljanska opera, kakršna je zdaj menda ni zmožna uresničiti niti enega projekta na velikem odru Cankarjevega doma.

SLOVENSKO ZDRAVNIŠTVO

V Mariboru so pričetkom lanskega decembra proslavili 40 let obstoja Oddelka bolezni ušes, nosu in grla pri državnih splošni bolnišnici. Dolgoletni predstojnik tega oddelka, dr. France Cundrič pa je istočasno slavil svojo 75-letnico.

Komisija tradicionalne akcije Večernih novosti, ki izbira najbolj plemenito dejanje leta je namenila posebno plaketo skupini mikrokirurgov iz Ljubljane, ki je operirala malega Dušana Valentinčiča

IZBOR PESMI ZA 15. TABOR

Jubilejni petnajsti tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični bo 16. in 17. junija.

Za skupni program tabora so izbrali pesmi iz vseh slovenskih pokrajin.

Moški zbori bodo zapeli pesmi: Cirila Preglja Štajerski fantič, Blaža Potočnika Dolenjska, Franceta Marolta Barčica in Zdravka Švikaršiča V Šmihelu 'no kajžco 'mam.

Ženski zbori bodo zapeli tri pesmi: Stanka Pirnata Na Gorenjskem je fletno, Radovana Gobca Mar, Mari, Marika in Ubalda Vrabca Oj, božime.

PRVA ŽRTEV UMETNEGA MRKA

Po odklapanju elektrike, ki so ga uvedli v Ljubljani pričetkom decembra je 44-letna Vekoslava Šantelj verjetno postala prva žrtev tega ukrepa, ko je med električnim mrkom okoli 20.45 zvečer prišla domov ter padla po stopnicah. Umrla je že med prevozom v bolnišnico.

VISOKE DAVČNE KAZNI

Do 31. januarja so morali Slovenci v stari domovini na davčnih napovedih prikazati svoj lanski zaslužek. Letos bo do uprave za družbene prihodke poostreno nadzorovale če ljudje pravočasno in pravilno izpolnjujejo davčne obveznosti

Letos so morali tudi šušmarji prijaviti svoj lanski dohodek in plačati davek. Kdor tega ne bo storil, tvega kazeno do treh let zapora. Do deset let sedenja za zapahi pa čaka tudi obrtnike, ki bi utajili višje vsote davkov..

AVSTRALSKA SOPRANISTKA V LJUBLJANI

V četrtek 28. januarja je v ljubljanski operi z uspehom gostovala v naslovni vlogi Donizettijeve opere "Lucija Lammermoorska" mlada avstralska sopranistka Angela Denning.

Kritik Kristijan Ukmar se je v "Delu" tako le izjasnil o njej:

... Njen glas še ni zelo obsežen, zato pa izredno lep, tako po naravni barvi kot po umetnem oblikovanju. Skoraj v celotnem obsegu ima polnost, ki je sicer pri kolarturnih sopranistkah nismo vajeni."

SMRT TERORISTOV

Vrhovno sodišče Hrvaške je potrdilo smrtno obsodbo 35 Letnega Jurija Franchina iz Dinjiške na Pagu, ki je bil od sodišča na Reki obsojen na smrt zaradi terorističnih dejanj.

Obtoženi je v letu 1982 prinesel iz Nemčije šest plastičnih min z veliko eksplozivno močjo. Povzročil je potem tri eksplozije: na Pagu, na Reki in v Zadru. Četrti mi no pa so odkrili v Zagrebu še predno je eksplodirala. Pri eksplozijah je bilo ranjenih sedem oseb.

SLOVENSKO GOSPODARSTVO

Slovenska industrija je leta 1983 izdelala za 3.7 % več kot leto prej. To je največje povečanje v zadnjih štirih letih.

V primerjavi z letom 1982 je lani največja slovenska industrijska dejavnost, namreč elektroindustrija izdelala za 9.3 % več. Druga po velikosti, kovinskopredelovalna industrija je izdelala za 0.1 % manj. Pohištena za 1.2 % več, strojna za 8.7 % več, kemična predelovalna za 3.9 % več, elektrogospodarstva za 9 % več, predilnice in tkalnice za 6.4 % več, živilski izdelki za 3.7 % več itd.

Največji odstotek povečanja proizvodnje so v Sloveniji dosegli leta 1969 in sicer 14.1 %, najmanj pa leta 1981, ko so dosegli komaj 1.9 odstotka.

Tovarna gospodinjskih naprav v Gorenju je lani povečala proizvodnjo za 15 odstotkov.

Izdelali so več kot en milijon in pol velikih in 940.000 malih gospodinjskih naprav. Za izvoz so naredili 15% več, od tega najbolj štedilnikov, zmrzovalnikov, hladilnikov itd.

ANEKDOTA

Slikarja Pirnata je postaren zakonski par v kavarni Emona neprijetno opazoval. Pirnatu je bilo tega dovolj, vzela je skirciko in začel risati, pri tem pa ves čas pogledoval ženo nadležnega opazovalca, kot bi jo risal. Nazadnje je bilo možu tega dovolj, stopil je h karikaturistu in mu rekel:

"Oprpstate, toda ne morem dovoliti, da bi risali mojo ženo!"

"Tako?" je rekel Pirnat, "ali je to vaša žena?"

In pokazal je možaku narisano veliko debelo gos.

NI ANEKDOTA

Tole 'bodico' iz Večernjega lista je priobčilo ljubljansko 'Delo' in tako zelo nazorno pokazalo mentaliteto , ki je tako značilna za južne dele Jugoslavije:

Na jadranski obali in otokih je bilo poleti več požarov kot kdaj prej. Na Hrvaškem so sicer zabeležili 562 požarov "na planem", od česar so v 429 primerih goreli gozdovi na skupni površini 21.483 hektarov.

Pri gašenju požarov so velikokrat sodelovali tudi slučajni mimoidoči, turisti, občani... V razbesnelem ognju je pri takih intervencijah umrlo 13 ljudi, 43 pa se jih je poškodovalo. Zanimivo je, da so v nekaterih jadranskih krajih prav turisti – domači in tuji – prvi začeli gasiti požar, domačini so si dogajanje bolj ogledovali od strani.

Kako si pojasniti tako vedenje? Na nedavnem posvetu tajnikov turističnih zvez in društev Hrvaške smo na vprašanje slišali svojevrstne odgovor predstavnik nekega dalmatinskega mesta. Dejal je nekako takole:

"Naj kar turisti gasijo, saj nismo mi zažgali!"

Pri takem modrovanju so seveda pozabili na to, da si v resnici sekajo vejo na kateri sedijo. Saj vsi vemo, da brez zelenja, brez drejva, brez gozdov tudi ni pravega turizma, končuje svoje razmišljanje Z.Franjič.

Ko sta videla, da je vsak nadaljni odpor proti varnostnim organom brezuspešen sta obkoljena v neki hiši v Pristini, iredentista , 23 letni Nuhi Beriša in 33-letni Redžep Malja izvršila samomor.

Gonja za to dvojico je trajala preko dveh let. Beriša je bivši student prava v Pristini a Malja pa bivši politični jetnik.

V isti hiši so aretirali tretjega člana te neprijateljske organizacije, ki je v Jugoslavijo prinašala orožje, eksplozivno in propagandni material.

V Sloveniji je zaposleno približno 800.000 ljudi, medtem ko se število nezaposlenih vrtili okoli 16.000. To pomeni, da je samo 2 odstotka brezposlenih, tako da je Slovenija v tem pogledu na vrhu evropske lestvice.

Letos bodo poiskovali to stanje še zboljšati s tem, da bodo usmerili večjo mobilizacijo vseh dejavnikov za čimprejšnjo rekonstrukcijo v poljedelstvu.

V radgonskem Gorenje-Elradu so izdelali sprejemni sistem satelitske TV.

Ta sistem je prvi v Jugoslaviji in v redkih državah v svetu, ki omogoča sprejem televizijskih in radijskih sporedov prek telekomunikacijskih satelitov.

Pot do te zahtevne naloge so si utrli z dolgoletnim načrtnim raziskovalnim delom, katerega izhodišče je bila proizvodnja velikih skupinskih antenskih naprav, nato osvojitve programa kabelske televizije in sedaj naprav za sprejemanje TV sporedov prek satelitov.

RAZSTAVA NAŠIH SLIKARJEV V SYDNEYU

Slovenska slikarska razstava pod naslovom "Bog je ustvaril svet v barvah", katera je bila prirejana v novi cerkveni dvorani cerkve sv. Rafaela, od 27. novembra do 4. decembra 1983 je zelo dobro uspeła.

Zbrali so dela Slovencev iz raznih krajev Avstralije. Štirideset slikarjev je razstavilo 119 del.

Iz Melbournu so se udeležili: Vasja Čuk, Romana-Favier Zorzut, Draga Gelt, Ivan Jenc, Jože Koder, John Kodrič, Jane Nemec, Relja Plavsak-Plar, Darko Požar-Burger, Kaja Prpič, Irena Škofič-Birsa in Anne Zemlič.

Iz ostalih mest pa so bili sledeči: Lydia Angeli, Wodonga, Eugene Braidot, Sydney; Susan Cobby, Sydney; Werner Filipič, Sydney; Matilda Gilford, Brisbane; Zvonka Horvat, Warwick, Qld.; Stephanie Jakovac, Wodonga; Marija Juršević, Brisbane; Peter Kokal, Sydney; Herman Kozelj, Sydney; Marija Kromar, Wodonga; Mira Lajović, Sydney; Tomo Leš, Adelaide; Agata Logar, Sydney; Cveto Mejač, Woombye, Qld.; Danila Pirjevec, Sydney; Susan Purič, Leura, N.S.W.; Stanislav Ropotec, Sydney; Christa Robnik, Sydney; Angela Rožanc, Sydney; Michelle Samsa, Sydney; Heda Stankovič, Sydney; Valter Šubej, Woollongong, Tanja Topolovec, Sydney, Štefica Vrankar, Noojee, Vic.; Brigitta Znidaršič, Mittagong, N.S.W.

Razstavo je odprl g. Harry Maley, župan mesta Holroyd, v prisotnosti misijonskega škofa Ignacija Doggett. O razstavi je zvedela tudi splošna javnost preko poročil v avstralskem tisku.

Razstavljeni dela je ocenil naš svetovno poznani slikar g. Stanislav Ropotec med drugim s sledečimi besedami: "...Tolikšno število slikarjev med razmeroma tako malim številom Slovencev v Avstraliji! In med njimi jih je cela vrsta, ki dosegajo že kat zadovoljive nivoje. Nekaj del pa vsebuje kvalitete in odkriva talente, ki odpirajo pot upanju, da bomo imeli prvi v kratkem oprek z resnimi umetniki..."

Organizacija razstave je bila v rokah patra Cirila iz Sydneya in Božeta Lončarja iz Melbournu in je v vsem izvrstno uspeła.

INFORMACIJE V ANGLEŠČINI

Republiški odbor za informacije SR Slovenije je pričel z inicijativo za izdajanje revij za izseljence na angleškem jeziku.

Na seji odbora so bili mnenja, da je vse manj pripadnikov najmlajših generacij slovenskih izseljencev, ki znajo slovensko.. Zaradi tega bi bilo treba tiskati nekatere revije, ki sedaj izhajajo posebej za izseljence na takem jeziku, da bi ga tudi najmlajši lahko razumeli.

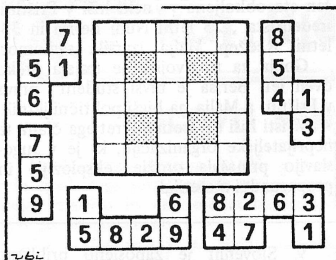
V PREŠERNOVI ROJSTNI HIŠI

V rojstni hiši Franceta Prešerna v Vrbi so v nedeljo 29. januarja v novem razstavnem prostoru odprli razstavo Pridobitve Prešernovega spominskega muzeja 1973-83, ki jo je pripravil Gorenjski muzej iz Kranju.

Letos mineva 45 let od ureditve spominske hiše na Vrbi ter 20 let Prešernovega spominskega muzeja v Kranju.

Skrita vsota

Pet delcev razporedite po praznih poljih tako, da bo vsota števil, ki pridejo na pikčasta polja, znašala 20.

OŠ Grm, Novo mesto.

Pri matematiki je tov. Plantanova razlagala podobnost trikotnikov. Takrat je zazvonil telefon, vendar se tovarišica ni zmenila zanj, češ: »Eh, saj zvoni že ves dan.«

«Slušalko je treba vzdigniti, pa ne bo več!« jo je poučil učenc Božo.

ZIC Jesenice.

Med uro samoupravljanja se je učenc, ki je ponavljal razred, ves čas pritoževal, da to že vse ve. Prof. Smolej je bilo nazadnje dovolj in je predlagal učencu, naj se nauči le zadnjih dvajset strani knjige. Učenc se je razveselil, toda profesor še ni povedal zadnje besede.

«Samo, da se razumeva, zadnjih dvanajst strani je kazalo!«

OŠ Rihard Jakopič v Ljubljani.

Ko je tov. Vesenjaka razlagala novo zemljepisno snov, so otroci vseskozi klepetali. Tovarišica je zgubila potrpljenje in zavpila: »Vsi ste pokvarjeni!«

»Zakaj nas pa niste dali v hladilnik?« se je ujezil eden od kramljancev.

Gimnazija Ivana Cankarja v Ljubljani.

Prof. Kettejeva pri uri zgodovine razloži: »Kralj SHS je imel vso možno oblast, bil je nedotakljiv.«

»Kaj ni imel žene?« se oglasi iz razreda.

Riž z radičem

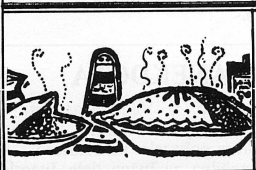
Za 4 osebe potrebujemo: 250 g riža, 2 večji glavici rdečega radiča, 2 jušni kocki, pol kozarca belega vina, 80 g masla ali margarine, 2 žlici olivnega olja, pol čebule, pol kozarca sladke smetane, nastrgan parmezan, sol, poper.

Očistimo radič, operemo ga in narežemo, če so listi preveliki. V kozici segreje olje in 30 g masla, na maščobi popražimo drobno sesekljano čebulo. Ko rahlo zarumeni, dodamo očiščeni radič. Premešamo, prepražimo, dodamo še riž, premešamo, nato pa zalijemo z vinom. Solimo in popramo. Ko vino povre, zalijemo rižoto z juho, ki smo jo pripravili iz jušne kocke. Počasi kuhamo in postopoma prilivamo toliko juhe, kot je potrebno. Ko je riž do polovice kuhan, mu primešamo maslo in nastrgan sir. Potem kuhamo riž do mehkega, riž mora precej sočen. Rižoto odstavimo s štedilnika, rižu primešamo še malo masla in sira, pa tudi smetano. Okrasimo s svežimi listi radiča, popramo in ponudimo z radičem v solati.

Poljene paprike

Za 4 osebe potrebujemo: 4 jajca, 4 paprike (lahko 2 rdeči in 2 rumeni), 150 g riža, 1 čebulo, 50 g masla ali margarine, sol, poper, paradižnikovo omako.

V kozici zavremo obilico vode in jo solimo. V vodi kuhamo riž, da se skoraj zmehča. Ko je na sredini še rahlo trd, ga odcedimo. V drugi kozici zavremo vodo, v vodi kuhamo paprike 10 minut. Odcedimo jih in počakamo, da se malo ohladijo. Potem jim odrežemo pokrovčke. Odstranimo semenje in bele kožice. V kozici segreje maslo ali margarino. Na maščo-

RECEPTI ZA TISTE, KI (NE)RADI KUHAJO

Nasveti, ki jih preberemo, preden začnemo peči piškote

- Preden zamesimo testo, natančno preberemo recept, in si pripravimo vse sestavine.
- Krhko testo ali testo za medenjake je boljše, če nekaj časa počiva. Lahko ga pustimo počivati tudi čez noč, testo torej pripravimo že prejšnji dan.
- Oblikovane piškote čimprej spečemo, kajti če predolgo stojijo, se razležejo in izgubijo lepo obliko.
- Pečak pripravimo še preden zamesimo testo. Ali ga namastimo ali pa obložimo s pergamentnim papirjem. Dobro je, da imamo dva pekača. Medtem ko pečemo eno peko piškotov, lahko zlagamo drugo peko na drugi pekač. Če nimamo pekača: rešetko iz pečice obložimo z dvojno ali trojno plastjo aluminijeve folije.
- Pečene piškote pustimo minuto ali dve na pekaču, da se malo ohladijo. Če jih prezgodaj poberejo s pekača, so mehki in se lomijo. Najlaže jih pobiramo s širokim nožem ali z lopatko.
- Piškoti se najhitreje ohladijo na rešetki, kajti zrak prihaja do peciva s spodnje strani.
- Maslene piškote in poljubčke preložimo čimprej v tesno zaprto škatlo, da ostanje krhki. Medenjake in pecivo iz mandljev in lešnikov pa naj stoji nekaj časa na zraku, da se navzame vlage in je mehkeše. Potem damo tudi to pecivo v tesno zaprto škatlo, zraven pa položimo še jabolčni krhjel. Pecivo zložimo v škatlo tako, da ločimo plasti z aluminijevo folijo ali pergamentnim papirjem. S tem dosežemo, da se okrasni ne poškodujejo.

Medene kocke

Potrebujemo: 250 g medu, 125 g sladkorja, 125 g masla ali margarine, 1 žlica kakava, pol žličke cimeta, pol žličke janeža (zdrobimo ga v možnarju), pol žličke mletih nageljinovih žbic, ščepec muškata oreška, 250 g moke, 1 žličko pecilnega praška, 250 g mletih mandljev, 2 jajci; za glazuro: 1 beljak, 5 žlic sladkorja v prahu.

V kozico damo med, sladkor, maslo, kakav in dišave. Kozico postavimo v vodno kopel (v večjo kozico, v katero nalijemo vročo vodo). Počasi segrevamo in mešamo, da se sladkor popolnoma raztopi. Odstavimo s štedilnika in počakamo, da se zmes ohladi. Moko zmešamo s pecilnim praškom, zamešamo jo v medeno zmes. Dodamo tudi

mlete mandlje in razzvrkljani jajci. Dobro premešamo in zamesimo v gladko testo. Testo pustimo stati čez noč (ne pokrijemo ga). Naslednji dan razvaljamo testo na debelino 2 cm. Narežemo ga na 3 cm velike kvadrate. Pečak obložimo z naoljenim pergamentnim papirjem. Na papir zložimo kvadrate. Pečemo jih pri 200 stopinjah dobrih 15 minut. Ko se piškoti ohladijo, jih okrasimo z glazuro: mešamo beljak in sladkor v prahu, da dobimo gost zmes. Iz pergamentnega papirja naredimo trikotno vrečko, vrečki odrežemo konico. Tako dobimo brizgalko, napolnimo jo z glazuro in nabrizgamo na piškote različne okraske. Medenjaki so rjavi, glazura pa bela, zato se okrasni lepo vidijo.

OCVRTA JABOLKA

Potrebujemo: 1 veliko jabolko (200 g), limonin sok ali okisano vodo, 30 g moke, 3 žlice sladkorja, 1/2 žličke cimeta. Jabolko olupimo. Z ostrim nožem izrežemo peščišče. Jabolko narežemo na kolobarje, debele po 1 centimeter. Takoj jih pokapljamo z limoninim sokom ali okisano vodo, dane porjavijo. Iz beljaka stepemo trd sneg. Vzamemo testo za palačinke, ki nam je ostalo od fritatov. Dodamo mu moko in sneg iz beljaka. Premešamo. Jabolčne kolobarje pomakamo v testo, nato jih ocvremo na vroči maščobi, da se zlato zapečejo z obeh strani.

Riž s paradižnikom

Za 4 osebe potrebujemo: 400 g riža, strok česna, 2 stebli zelene (ali nekaj vejic in del gomolja zelene), 5 do 6 zrelih paradižnikov, sol, juho iz kocke, 80 g masla ali margarine, nastrgan parmezan.

Očistimo zeleno in jo narežemo na 3 cm dolge

Sočne štručke

Potrebujemo: 25 dkg margarine, ali surovega masla, eno jajce, en rumenjaki, zavitek vaniljevega sladkorja, limonine lupinice, en dcl belega vina, 50 dkg moke, 75 dkg sladkorja, limonin sok po okusu, maščobo za pekač.

Margarino penasto zmešamo, potem vanjo zmešamo še jajce, rumenjaki, vaniljev sladkor, limonino lupinico, vino in moko. Naredimo te-

sto in ga razdelimo na kroglice. Iz njih oblikujemo štručke in jih položimo na namaščen pekač. Spečemo jih v srednji vroči pečici. Med tem si pripravimo preliv. Sladkor raztopimo v toliko vode, kolikor jo popije in dodamo limonin sok. Vse skupaj zavremo. Ko so štručke pečene, jih takoj prelijemo s toplim sirupom. Počakamo, da se popolnoma ohladijo in postrežemo.

Rižota iz lignjev

Potrebujemo: 50 dkg lignjev, 8 žlic olja, pol čebule, tri stroke česna, malo zelene peteršilja, sol, poper, 2 žlici kisa, 40 dkg riža.

Lignje očistimo in operemo. Iz sredine izločimo prozorno kost in okostenele delčke, ki so po sredi lovka. Previdno odstranimo tudi mehčček s šnilom. Trup in lovke zrežemo na koščke. V posodo damo 5 žlic olja in na njem zarumenimo sesekljano čebulo. Primesamo sesekljan česen in peteršilj, sol in poper. Dodamo lignje in prilijemo kis. Ko vse skupaj malo zarumeni, prilijemo malo vode in dušimo do mehkega. Nato dodamo opran riž, dobro premešamo, nato pa po malem zalivamo s toplo vodo in dušimo. Kuhano rižoto odstavimo in jo pustimo počivati 10 minut, da je okusnejša. Zraven ponudimo zeleno solato in kozarec dobrega črnega vina.

Vaniljevi piškoti

Potrebujemo: 200 g moke, 200 g olupljenih in mletih mandljev, 100 g sladkorja, vaniljino aromo ali 3 vrečke vaniljinega sladkorja, ščepec soli, 3 rumenjake, 200 g masla ali margarine, 1 beljak. Za glazuro: 1 žlica limoninega soka, 80 g sladkorja v prahu.

Iz moke, mandljev, sladkorja, vaniljinega sladkorja, soli, rumenjakov, beljaka in na koščke narezanega masla zamesimo gladko testo. Oblikujemo ga v kepo, zavijemo ga v polivinilasto vrečko in pustimo počivati na hladnem pol ure. Testo razvaljamo na pomokani površini na debelino pol centimetra. Narežemo ga na pravokotnike, široke 2 cm in dolge 8 cm. Pravokotnike nato na sredini enkrat zavijemo, da dobimo nekakšne pentlje. Piškote položimo na pečč, obložen z naoljenim pergamentnim papirjem. Med piškoti naj bo nekaj razmika, ker se med pečenjem razležejo. Pečemo jih pri 170 stopinjah 10 minut, toliko, da na robovih rahlo porjavijo. Iz limoninega soka in sladkorja v prahu zmešamo gladko glazuro, s katero tanko premažemo še vroče piškote.

Osnovno testo za preproste piškote

Potrebujemo: 200 g masla ali margarine, 125 g sladkorja v prahu, 1 jajce, 350 g moke.

Maslo penasto razmešamo s sladkorjem, dodamo razzvrkljana jajca in presejano moko in zamesimo gladko testo. Testo oblikujemo v kepo, pokrijemo ga in postavimo na hladno, da počiva najmanj pol ure. Potem ga razvaljamo na debelino pol centimetra in narežemo v različne oblike. Piškote pečemo pri 180 stopinjah 15 minut.

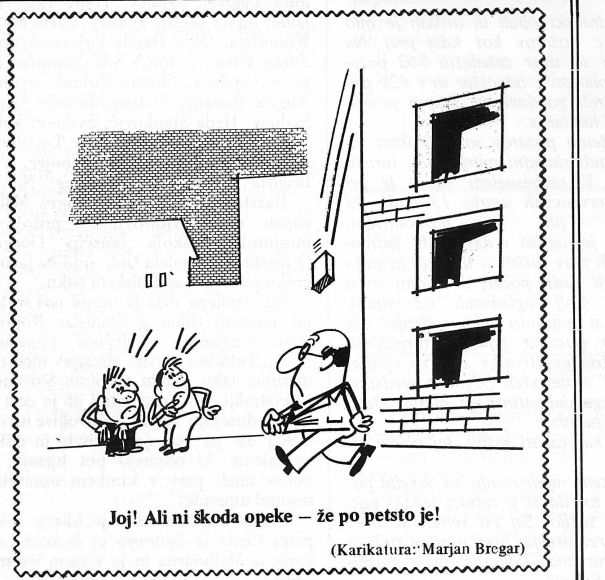
V testo lahko po želji zamesimo razne sestavine, s tem sprminjamo okus in barvo piškotov. Testu dodamo ali kakav, ali pomarančno ali limonino aromo, ali sesekljano suho sadje ali mlete orehe, lešnike in mandlje (kolikor mletih mandljev, toliko manj moke), ali pa kokosovo moko.

SLADICA IZ SKUTE

Potrebujemo: 500 g skute, 100 g sladke smetane, 500 g rdečega grozdja, 2 jajci, 4 žlice sladkorja, 1 vaniljin sladkor, sok 1 limone, 6 žlic marmelade, 2 žlici ruma, 2 kosa prepečenca, 50 g čokolade v prahu. Grozdne jagode prepolovimo, peške odstranimo. Skuto gladko razmešamo z rumenjaki, s 2 žlicama sladkorja, z limoninim sokom in z vaniljinim sladkorjem. Stepemo sladko smetano, jo sladkamo z 2 žlicama sladkorja in zamešamo med skuto. Najprej zamešamo nežlic smetane, da se skuta zraha, nato previdno primešamo še preostalo smetano. V kozarce damo polovico skute. Na skuto naložimo marmelado, razmešamo z rumom in grozdne jagode. Prekrijemo z drugo polovico skute. Čokolado v prahu zmešamo z zdrobljenim prepečencem ali s piškotnimi drobtinami. Potresemo na skuto v kozarcih in ponudimo.

Brez besed

Joj! Ali ni škoda opeke — že po petsto je!

(Karikatura: Marjan Bregar)

Na 3. svetovnih zimskih športnih igrah invalidov v Innsbrucku je Mežičan Franc Komar osvojil bron v kombinaciji – Prireditev obiskali najvišji predstavniki Avstrije in MOK

LJUBLJANA – Z razglasitvijo najboljših, slovesnost je opravila švedska kraljica Silvia, so se pred dnevi končale 3. zimske svetovne športne igre invalidov v alpskem smučanju, smučarskih tehnik, sankanju in ickpickingu. Na igrah, ki so trajale sedem dni, je sodelovalo 457 športnikov iz športnic iz 21 držav, med njimi tudi iz Jugoslavije. Največ uspehov so imeli domačini, ki so imeli tudi najštevnejše zastopstvo: Avstrijci so dobili 32 zlatih kolajni, 18 srebrnih in 17 bronastih, na 2. mestu so Finci in na tretjem Norvežani, lepe uspehe pa so dosegli tudi Jugoslavlani.

Tekmovanje je pokazalo, da invalidski šport predvsem še zimski, od leta do leta pridobiva na pomenu. Slavnostnega začetka so se udeležile tudi ugledne osebnosti, med njimi predsednik avstrijske republike Rudolf Kirchschlajger, predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Španec Antonio Samaranch (MOK) je bil pokrovitelj teke tekovanja) in predsednik mednarodne invalidske organizacije ISOD Guillermo Cabeza.

Jugoslovansko zastopstvo na tem tekovanju je bilo majhno: sodelovali so štiri štirje tekači in šest alpskih smučarjev.

Tekači so nastopili na 10 in 20 km in v štafetu teku 4x10 km, alpski smučarji pa v smuku, veleslalomu in slalomu. V nordijskih disciplinah, v katerih so prednjačili Skandinavci, so

naši tekmovalci dosegli lepe rezultate. V kategoriji B 1 (popolnoma slepih) na 20 km je bil Štefan Hudolin 19. in Janko Rupnik 20., v B 2 (med tekmovalci z ostankom vida) je bil Franc Vodenik 12., Nace Kanc pa 20. Rupnik, B 2: 15. Vodenik, 24. Kanc. Štafeta Rupnik, Kanc, Hudolin in Vodenik je v izjemno hudi konkurenci devetih zastopstev zasedla 7. mesto.

V alpskih disciplinah so primar obdržali Švicarji, Avstrijci in zastopniki ZRN, vendar so kvalitativne razlike med tekmovalci še boljše. Naši so se uvrstili na precej boljše mesta kot na dosedanjih igrah. Franc Komar iz Mežice je osvojil bronasto kolajno v kombinaciji, kar je doslej edina kolajna jugoslovanskih smučarjev invalidov na svetovnih zimskih igrah. Naši so se v nekaterih disciplinah uvrstili na opazna mesta, predvsem v tehnič-

kih disciplinah. Slalom je bil naša najuspešnejša zvrst. Za smuk naši niso imeli priložnosti vaditi. Proga za smuk (štart: 1180 m, cilj, 930 m) z višinsko

14. 1. — 20. 1. 1984
razlika 250 m in 22 vrati je prinesla najlepši uspeh Cirilu Bokalu, ki je v kategoriji invalidov z dvojno podkolensko amputacijo zasedel 6. mesto, v razredu z nadkolensko amputa-

cijo je bil Rajko Stržinar 32., v skupni tekmovalci za amputiranimi rokami pa so naši zasedli tale mesta: 17. Komar, 18. Kos, 19. Ahačič.

Rezultati slaloma (štart 1740 m, cilj 1610 m, višinska razlika, 130 m, 37 vrtic): 26. Stržinar, 4. Bokal in Komar, 5. Štefan Ahačič, 11. Kos.

Rezultati veleslalom (štart: 1180 m, cilj 930 m, višinska razlika 250 m, 28 vrtic): 11. Janez Furlan, 20. Stržinar, Bokal proge ni izpeljal do konca, 8. Kos, 11. Komar, 17. Ahačič. V kombinaciji je naša reprezentanca dosegla izjemen uspeh s Komarjevim 3. mestom, Kosovim 9., Ahačičevim 10. in Stržinarjevim 19. mestom.

Organizacija iger je bila dobra, čeprav je primanjkovalo snega, kar je oviralo zlasti tekače. Sneg so morali dovažati na tekaške proge, alpske tekme pa so izvedli na višjih rezervnih progah.

30 najboljših tekmovalcev iz Innsbrucka, v alpskih disciplinah, bo veleslalom invalidov pokazalo tudi na bližnjih 14. ZOI v Sarajevu, in sicer 11. februarja po tekovanju v zenskem smuku. Na Jahorini bodo nastopili tudi štirje naši reprezentanti.

JANEZ FURLAN

Strel

KRANJSKA GORA – »Premagati Bojana Kržaja, Tomaža Cerkovnika in vrsto mlajših obetavnih tekmovalcev je kar prijetno, zadovoljen dejal Boris Strel

NAJBOLJŠI MED ČLANI – Boris Strel.

slovenski športni almanah

Tenis

SVETOVNO PRVENSTVO 1983

Moške ekipe (Davisov pokal) – finale (26.–28. 12., Melbourne): Avstralija je Švedska 3:2. **Jugoslavija** je osvojila prvo mesto v evropski coni B in se uvrstila med 16 najboljših ekip na svetu. **Rezultati Jugoslavije:** Tunizija 3:0, Španija 3:2, Bolgarija 5:0, Madžarska 5:0.

Ženske ekipe (Pokal Federation) – turnir (18.–24. 7., Zürich) Finale – ČSSR: ZRN 2:1, Jugoslavija se je uvrstila v četrtfinale.

Rezultati Jugoslavije – Južna Koreja 2:1, Kitajska 3:0, ZDA 1:2.

Ekipe mladincev (Pokal Galea) – finalni turnir (25.–27. 7., Vichy): 1. Francija, 2. Španija, 3. ČSSR, 4. Jugoslavija.

EVROPSKO PRVENSTVO 1983

Moške ekipe (Pokal Švedskega kralja): 1. ZRN.

Posamezno: moški – Mecir (ČSSR), ženske – Savcenko (SZ), moške dvojice – Borisov–Pugačev (SZ), ženske dvojice – Romanov–Romanov (Rom).

BALKANSKO PRVENSTVO 1983

(29. 9.–2. 10., Haskovo)

Moški: 1. Romunija, 2. Grčija, 3. Bolgarija, 4. Jugoslavija, 5. Turčija.

Ženske: 1. Bolgarija, 2. Romunija, 3. Jugoslavija, 4. Grčija, 5. Turčija.

NAJPOMEMNEJŠI TURNIRJI 1983

Wimbledon, moški: 1. McEnroe (ZDA) 2. Lewis (NZ); ženske: 1. Navratilova, 2. Jaeger (obe ZDA), **Flushing Meadow,** moški: 1. Connors (ZDA), 2. Leandl (ČSSR), ženske: 1. Navratilova, 2. Evert Lloyd (ZDA), **Pariz,** moški: 1. Noah (Fr), 2. Wilander (Šved), ženske: 1. Evert – Lloyd (ZDA), 2. Jausovec (Jug).

Nagrade in priznanja

ŠKOLSKOVE NAGRADE 1983

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (Trst), TVD Partizan (Mozirje), Smučarski klub Snežinka (Ljubljana), Solski center za telesno vzgojo (Ljubljana), Janez Aljančič (Ljubljana), Marjan Lenarčič (Ljubljana), Draga Mišlej (Novo mesto), Janez Pavčič (Ljubljana), Bojan Polak-Stjenka (Ljubljana).

NAJBOLJŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI 1982

Vaške skupnosti – Škale (Titovo Velenje), Bakovci (Murska Sobota), Gorje (Radovljica), mestne skupnosti – Prebold, Medvode, Poljčane.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI SVETA 1983

(po anketi Internationale Sport-Korrespondenz, ZRN)

Moški – Carl Lewis (ZDA) – atletika, 2. Edwin Moses (ZDA) – atletika, 3. Michael Gross (ZRN) – plavanje, **ženske** – 1. Martina Navratilova (ZDA) – tenis, 2. Jarmila Kratochvilova (ČSSR) – atletika, 3. Mary Decker (ZDA) – atletika.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI SREDOZEMLJA 1983

(po anketi agencije Tanjug)
1. Alberto Cova (Italija) – atletika, 2. Said Auita (Maroko) – atletika, 3. Fignon (Francija) – kolesarstvo, 11. B. Petrić – plavanje.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI IN SPORTNICE JUGOSLAVIJE 1983

(po anketi Sportskih novosti Zagreb)
Moški – 1. Dragutin Šurbek – namizni tenis, 2. Dragan Zdravković – atletika, 3. Borut Petrić – plavanje, **ženske** – 1. Mirjana Jovović – streljanje, 2. Renata Šašak – tenis, 3. Marica Mršić – atletika, **moške ekipe** – 1. Šurbek – Kalinić – namizni tenis, 2. Ljubek – Nišović – kajak, 3. namiznoteniška reprezentanca Jugoslavije, **ženske ekipe** – 1. rokometni klub Radnički Beograd, 2. strelska reprezentanca Jugoslavije, 3. karate reprezentanca Jugoslavije

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI IN ŠPORTNICE SLOVENIJE 1983

(po anketi Društva športnih novinarjev Slovenije)
Moški – 1. Borut Petrić – plavanje, 2. Bojan Kržaj – smučanje, 3. Primož Ulaga – smučanje, **ženske** – 1. Lidija Lapajne – atletika, 2. Mima Jaušovec – tenis, 3. Anja Zavadtav – smučanje, **ekipe** – 1. kolesarska reprezentanca, 2. kajakaška in kanuistična reprezentanca, 3. odbojkarice Paloma-Branik Maribor, **tiškovne službe** – 1. finale svetovnega pokala v smučarskih skokih Planica, 2. svetovni pokal v alpskem smučanju Kranjska gora, 3. svetovni pokal v alpskem smučanju ženske Maribor.

ŠPORTNE NA KRATKO

V veleslalomu na turneji "nor Am" pričetkom decembra je zmagala Slovenka Mateja Svet, drugo mesto pa sta si поделиle Veronika Šarec in Američanka Rosse.

V drugem slalomu na isti turneji je zmagal Japonec Naomine Ivaja, medtem ko je bil od Slovencev najboljši Tomaž Cerkovnik, ki se je uvrstil na šesto mesto.

★★★

Jugoslovanski smučar Jure Franko je osvojil prvo mesto na "božičnem paralelnem slalomu". Ta je bil prirejen za poskušno prvikat na umetni stezi v Milanu. Sodelovalo je 16 tekmovalcev.

SLALOM FIS

Slovenke so se dobro odrezale na tekovanju Slalom FIS v Radstatu. Od 94 smučark je Nuša Tome zasedla prvo mest. Med prvih deset so se uvrstile še Mateja Svet na 6.mesto, Leskovškova na 8. mesto, B. Koprol na 9. mesto in Bokalova na 10.mesto

SMUŠKI SKOKI

V peti tekmi sezone za svetovni pokal smučarskih skakalcev koncem decembra v Oberstdorfu se Slovenci niso preveč dobro izkazali, le dva sta se uvrstila v finale petdesetih skakalcev. Tepeš je prišel na 34. mesto, Bajc pa na 35. mesto, medtem ko se je Primož Ulagi prvi skok ponesrečil, tako, da je ostal na 92. mestu. Prvo mesto je zasedel vzhodni Nemeč Klaus Ostwald.

Slovenec, Primož Ulaga je v nedeljo, 17. decembra v Lake Placid, USA osvojil prvo mesto v smučskih skokih na drugem tekovanju za svetovni pokal.

V drugi seriji skokov je preskočil 91 m s 70 metrske skakalnice. V prvi seriji pa je skočil 85.5 m.

Drugi Jugoslovčan, Miro Tepeš se je slasil na osmo mesto.

★★★

Skupina alpinistov iz društva 'Domžale' se je povzpela na goro Fitzroy, na skrajnem jugu Argentine, preko doslej še ne preplezane stene, visoke preko 1000 metrov. Gora Fitzroy je visoka 3375 m in je najvišji vrh v pokrajini Patagonija. Vodja ekspedicije g. Stane Klemenc je povedal, da so plezanje otežkočali stalni snežni viharji. Na sam vrh so se povzpeli Franček Knez, Janez Jeglič in Silvo Karo..

★★★

V prvi tekmi v polfinalni skupini v Helsinkih je je jugoslovanska mladinska rokometna reprezentanca premagala Finsko s 30:20

MLINČEK JE VSE ZMLEL

Mladi mariborski nogometaši so zmagali v tekovanju v malem nogometu "Kutija Šibica 83", ki sta ga priredila zagrebški Večernji list in ZTKO občine Trešnjevka.

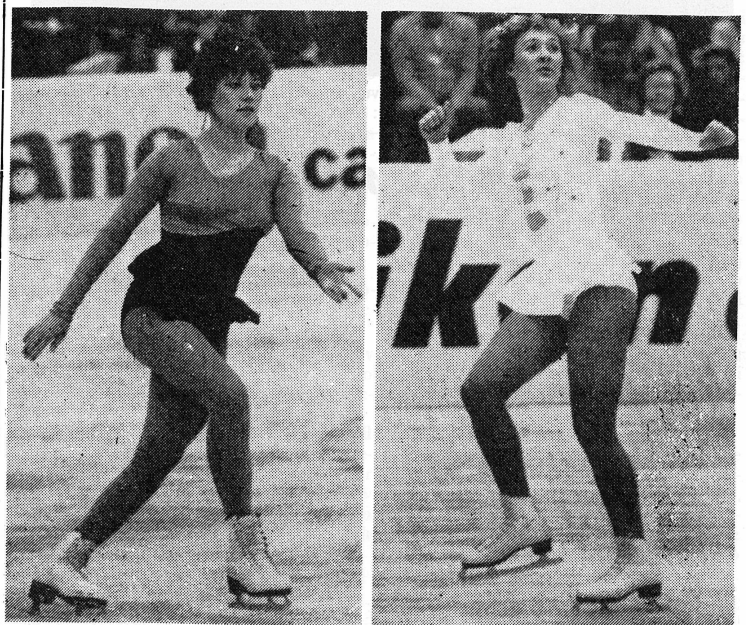
Nastopalo je 514 klubov iz vse Jugoslavije. Igrali so v izločilnem sistemu.

JUGOSLOVANKA PETA

Sanda Dubravčič, doslej najboljša jugoslovanska umetnostna drsalka je na evropskih prvenstvih dosegla peto mesto.

Te tekme so se vršile 13. januarja v Budimpešti. Prvo mesto je odnesla Katarina Witt iz Vzhodne Nemčije. Druga najboljša Jugoslovanka Lisak pa je zasedla 19. mesto.

Dubravčičeva bo po končanih igrah v Sarajevu zapustila šport in se posvetila studiju medicine.

MED NAJBOLJŠIMI V BUDIMPEŠTI – Naša Sanda Dubravčič (levo) je bila na evropskem prvenstvu v umetnostnem drsanju v Budimpešti peta, Zahodnonemka Manuela Ruben pa je osvojila srebrno kolajno. (Telefoto: UPI)

PRVA MEDALJA JUGOSLAVIJE

Prvo medaljo Jugoslavije v Olimpijskih igrah je uspel dobiti Jure Franko.

Zasijalo je srebro za našega Slovence na XIV. zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu. Jure Franko je dosegel največji uspeh in jugoslovansko smučanju. Postal je heroj, čeprav je skromen mladenič, kateri je na smučeh od svojega tretjega leta.

Na prelepi Bjelašnici je v torek 14. februarja bilo tekmovalje v veleslalomu, najtežji in najvišje cenjeni disciplini na zimskih olimpijskih igrah. Vsi so pričakovali veliko od Bojana Križaja za prvo zimsko medaljo. Bojan ni izpolnil pričakovanja, čeprav se je visoko plasiral. A zato je Jure Franko prišel drugi in dobil srebrno medaljo, čeprav je zlato izgubil le za nekaj stotink sekunde. Ta večer je zadonela jugoslovanska himna iz zastava je zaplapolala proti nebu.

Jure Franko, študent, star 22 let je odrasel v planinah pri Novi Gorici. Prvič je stopil na smučki ko je imel 3 leta. Njegov oče je tudi bil smučar in skakalec ter tudi član jugoslovanske reprezentance in ima polno zaslug za uspeh svojega sina.

Jure je na prejšnji olimpijadi v Lake Placid izmed najboljših smučarjev bil na dvajstem mestu. Temnih las in oči, na-

smejan, z belim jopičem in klobukom spominja na filmskega igralca.

Jugoslavija slavi svojo prvo medaljo in jo je tudi zaslužila. S trudom priprav je Jugoslavija uspeša storiti to o čemer sanjajo mnoge evropske dežele.

Na cilju so se najboljši plasirali v sledečem redu:

1. Maks Jumen (Švica)
2. Jure Franko (Jug)
3. Andras Wencel (Avstrija)
5. Boris Strel (Jug)
9. Boris Križaj (Jug).

V vsakem slučaju so vsi Jugoslovani lahko ponosni na Slovence za njih uspehe na športnem področju. Saj so se prav Slovenci prebili do prvih medalj na olimpijskih igrah. Prvo je dobil v gimnastiki Leon Štukelj na olimpijadi leta 1924 v Parizu, sedaj pa spet Slovenec, Jure Franko na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu.

JUGOSLOVANSKA EKIPA

Jugoslovanska olimpijska ekipa je na 14. zimski olimpijadi v Sarajevu štela 119 članov, 74 moških in 45 žensk. Od teh je bilo tekmovalcev in tekmovalk 72.

In sicer:

Križaj, Strel, Franko, Kuralt, Cerkovnik, Benedik, Pleteršek, Jemc, Zavadlavova, Tometova, Leskovskova, Svetova in Šarčeva (alpsko smučanje), Tepeš, Ulaga, Globočnik, Bajc, Dolar (skoki), Čarman, Kršinar, Djuričič, Klemenčič, Graf, Mlakarjeva, Smrekarjeva, Smolnikarjeva in Munihovala (teki), Kastrun in Vidic (nordijska kombinacija), Velepec, Vidmar, Lanišek, Lakovec, Lopatič in Čosič (biatlon), Begovič in Dubravčičeva (umetnostno drsanje), Zvanut, Merdovič, Vukušičeva in Kerla (hitrostno drsanje), Radjenovič, Prodanovič, Tubič, Franjič, Vujadinovič, Korica, Sokolovič (bob), D. in S. Karajica in Dragojevič (sankanje) ter 20 hokejistov.

OLIMPIJSKE KOLAJNE

Nebojša Mitrič, uveljavljeni beograjski kipar je zasnoval olimpijske kolajne, ki so se delile v Sarajevu.

Odločil se je za svobodno, neformalno obliko v obliki lista. Kolajne so podelili zmagovalcem in pa tudi akreditiranim udeležencem.

Na kolajnah za zmagovalce, to je na zlato, srebrni in bronasti, katerih je vse skupaj bilo 255, je na eni strani vtisnjen reliefni pečat s stiliziranim likom olimpijskega zmagovalca. Druga stran kolajne pa je posvečena dogodku in je tako v plitki relief vtisnjen simbol sarajevskih olimpijskih iger.

Zlate kolajne so prevlečene s šestimi grami zlata, srebrne so iz sestave 925/1000, bronaste pa so iz čiste bron.

Vsak po svojem. Medtem ko so se v Sarajevu borili za kolajne so naši člani lovske družine zadovoljni pospravili svojo trofej: nekaj debelih divjih pujskov.

Kozamurnik

25. Hanzej je z vso svojo težo in močjo padel na kurnik, ki je stal zadaj na vrtu. Brez zavesti je obležal na njem. Trnek pa je zletel baš v sredo vode. Gospa Mrcinova in gospa Trešerpčeva sta se spogledali. Ziniti pa nista mogli niti besedice. Kaj tako čudnega res še nista videli.

26. Tedaj je nezavestnega Hanzeja zdrnilo močno potrgovanje za trnek. Kot izkušen ribič je takoj potegnil.... In glej! Na trnku je visela tako velika ščuka, da bi se je ustrašili, če bi jo videli.

27. Ponosen je zlezl Hanzej s kurnika. S to ribo je popravljena in pozabljena nesreča vsega dneva. "Oh, oh, oh!" je vzkliznila gospa Mrcinova, "morski som! In kako lepe zobe ima!" Nagnila se je h ščki, da bi jo bolje videla.

28. "Ham!" je šavnila ščuka in obvisela na nosu gospe Mrcinove. Gospa se je seveda drla kakor na ražnju. Hanzej je potegoval na vse pretege. Toda gladka žival mu ni in ni hotela ostati v rokah.

JOŽE URBANČIČ

Telefon: 850 7226

KAL-CABINETS

STROKOVNJAKI ZA:

kuhinjsko pohištvo — mizarsko opremo kopalnic, umivalnikov itd. — vsakovrstne stenske omare in knjižne police.

SPECIALISTS FOR:

Kitchens — Vanity Units — Wardrobes — Book Shelves

Če gradite novo ali pa obnavljate staro obrnite se z zaupanjem na nas!
If you are building or renovating call on us with confidence!

3 Pamela Grove, Lower Templestowe, Vic.

Predstavljamo slovensko slikarsko in plesarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020
Tel. 311 1040, 312 1533

Lastnik: JIM KOROŠEC, Priv. 336 7171

Svoji k svojim!

Uspešni so bili tudi jugoslovanski hokejisti na ledu, ki so se odlepili iz zadnjega mesta v 'A' skupini, ker so premagali Italijo z visokim rezultatom 5:1. Strelci so bili: Bešič 2, Sekelj 2 in Hiti 1.

ROJAKI ZELITE PRISTNIH KRÁNSKIH,
ALI SLOVENSКИH PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBURNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.

209 215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 481 1777

Postreženi boste v domačem jeziku